

מול התאחדותנו

יודא לאוד

ע"י התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות ב"ק מרן רבינו הגדול שליט"א

בני ברק - אלעד

א' אדר ב' תשס"ח

פקודי - שקלים

שנה י"ב גליון תק"נ

תוכן העניינים

לקח טוב.....עמוד ב'
דבש תמרים.....עמוד ג'
בשפתי צדיקים.....עמוד ה'
פרפראות לחכמה.....עמוד ו'
ודרשת וחקרת.....עמוד ח'
פניני התורה.....עמוד י"א
חוקים להורותם.....עמוד י"ג
הילולא דצדיקא.....עמוד ט"ו
תקופת בית שני.....עמוד י"ז
דבר בעתו.....עמוד י"ט
משולחן מלכים.....עמוד כ'

קול יסודי התורה

03.6171120 - 21721

שיעור השבוע הבעל"ט

יום ראשון ג'טין דף ג' 561

יום שני ג'טין דף ג' 562

יום שלישי ג'טין דף ג' 571

יום רביעי ג'טין דף ג' 572

יום חמישי ג'טין דף ג' 581

ער"ש ושכ"ק - חזרה

5.21 זמן הדלה"ג	8.05 ס"ז קר"ש א'
5.06 בירושלים:	8.49 ס"ז קר"ש ב'
6.57 זמן מוצש"ק	9.20 ס"ז תפלה א'
6.59 בירושלים:	9.50 ס"ז תפלה ב'

אלה פקודי המשכן משכן העדות

בין עצים עבותים, ודרכים מפותלים ומסובכים, הלך האב למייל עם בנו שלובי זרוע, והלכו לאיטם במנוחה והשקט, עד שמעו בין עצי היער בשימון דרך, ועיר מושב לא מצאו, המזון שבכליהם אול, הרעב החל להציק להם ומחוסר ברירה הם החלו לאכול עשבים ושוורשי עצים רכים, מזון זה הינו מאכל בהמה ואינו מתאים כלל לאדם, לכן אכילה זו גרמה להם לכאבים חזקים והם סבלו ממנה מאוד, אולם בגלל הרעב הם נאלצו לאכול את המזון היחיד שאותו הם מצאו, ואמנם מזון זה, למרות חוסר התאמתו לבני אדם והכאבים העזים שתקפו אותם, הציל את חייהם ממיתה לרעב.

ברכות הימים אמר הבן לאביו בשמחה גדולה שהוא אכל מהעשבים והם לא גרמו לו כאבים, בשמוע האב את דברי הבן, הוא הצטער מאוד ופרץ בבכי, הבן לא הבין כלל את צערו של אבא ושאל אותו על כך, ענה לו האב, כל עוד שהמזון של הבהמות לא התאים לנו וסבלנו ממנו, ידעתי שעדיין יש דבר המבדיל בינינו לבין חיות היער, ועדיין נותר לנו צלם אלוהים שבו נברא האדם, אולם עתה שההרגל גרם לכך שגם מאכלם של הבהמות לא תתעב נפשם, אני מתמלא צער על כך שבבדידותנו ביער אנו הולכים ומתרחקים מדמותם של בני האדם, ונמשל בבהמות נדמו.

והנמשל מובן, דהנה על הפסוק אלה פקודי המשכן משכן העדות דרשו חז"ל שיש בפסוק רמז למשכן שנתמשכן בשני חורבנין על עוונותיהן של ישראל, והנה בזמן שבית המקדש הי' קיים והשכינה הי' שורה בישראל היא זו שקירבה מאוד את עם ישראל לאביהם שבשמים, השכינה ששרתה בישראל הבדילה אותם מן הגוים והם חשו שהמה עם קדוש בני קל הי, עם העובד את ה' בבית המקדש ושכינת ה' חופפת עליו תמיד.

כאשר חרב בית המקדש הי' הצער על חורבנו גדול ביותר, לאורך כל הדורות הצער על החורבן והגלות וכן התקוה לבנין בית המקדש השלישי, שימשו כמחיצה המבדלת בין ישראל לעמים, גם בגלותם כאשר הם תעו בדרכים עקלקלות בארצות הגוים, חשו היהודים שמקומם אינו שם אלא גרים הם בארץ נכריה.

לדאבון לב עם ירידת הדורות נחלשו הגעגועים שלנו לבנין בת מקדשינו, וקטן הצער על החורבן הנורא ושוב אין אנו חשים כמעט את חסרוננו, ועל ענין זה עצמו מן הראוי לקונן ולבכות שהרי צער זה הוא שהבדיל בינינו לבין האומות, ובזכות הציפיה לגאולה והצער על חורבן בית המקדש נזכה במהרה לראות בשוב ה' את שיבת ציון ובבנין בית תפארתנו ומלכינו בראשינו כב"א.

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר וחסידות נאמרים

לשבת שקלים

**כי תשא את ראש בני ישראל
לפקודיהם ונתנו איש כופר נפשו לה'
בפקוד אותם ולא יהיה בהם נגד
בפקוד אותם.** על פי פשוטו יש לומר בפ'
הפסוק, כי הנה טבע האיש הישראלי הוא
למסור נפשו על קדושת שמו ית', וז"ש
הפסוק כי תשא את ראש בני ישראל
לפקודיהם, רוצה לומר כאשר תרצה להרם
קרנם ולפקוד אותם בדבר ישועה ורחמים
ונתנו איש כפר נפשו לה' בפקוד אותם,
רוצה לומר תזכור זה לפני השי"ת אשר כל
איש ישראל מוכן למסור נפשו על קדושת
שמו ית', ואז לא יהיה בהם נגף בפקוד
אותם, ר"ל לא יהיה שום מניעה וחסרון
מלהשפיע להם כל טוב בעת פקדו אותם.

(אמרי יוסף)

☆

זה יתנו כמין מטבע של אש. אף
דלכאורה מחצית השקל הוא מעט, אבל אם
הוא בכוונה שלימה רב הוא, וזהו הראה לו
אש התלהבות שהי' במצוה זו, ממילא יוכל
להיות כופר לנפש, וזהו יתנו כזה
בהתלהבות גדול ובטוב לכב באופן שיהיה
תרומה לה'.

(מעגלי צדק)

☆

**בכל מועד ניתן הימים הקודמים
להכנה כגון חג המצות שואלין ודורשין
שלושים יום קודם, וכל עניין מחיית עמלק
והמון והפרשיות שקורין קודם פסח, הכל
הוא הכנה לקבל קדושת וחירות חג המצות.**

(בית אהרן)

☆

**נוכל לרמוז ענין מצות השקלים.
שהכוונה הוא שנדע ונזכור שבכל עת אנו
עומדים על המשקל ועל ידי זה נתעורר
בתשובה.**

(דברי יהושע)

בליל שבת קודש זו
שבת ר"ה - שבת שקלים

תתקיים ה"באטע" לאנ"ש

בבית הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

בשעה 10:15

לצורך עצמו או להניח לבניו או להתענג
את עצמו אלא שיעשה עם המעות מצות,
וזהו כל הוזהב העשוי למלאכה לשון עשייה.
(תפארת שלמה)

☆

חרש וחשב. הקדים תמיד מהשבה
למעשה. (כנסת יחזקאל)

☆

מאת אדנים. רמז הוא למאה ברכות שעל
האדם מיישראל לברך בכל יום, כי כשם
שהאדנים הם יסוד המשכן, כך הברכות הן
יסוד קדושת ישראל, לפי שעל ידם זוכים
להכיר שהשי"ת הוא אדון הכל, לאדן
מלשון אדנות. (חידושי חרי"ם)

☆

ויעש את החשן מעשה חושב. דהנה
מבואר בספרים, דאם אדם יש לו מהשבה
טובה יעשה במחשבה זו מעשה, ובוה יהיה
קיום להמחשבה, וזה הכוונה ויעש את
החשן היפך מן תיבת נחש שהוא רוצה
להכניס לאדם מחשבות רעות, והעצה לזה
הוא להפך לתיבת חשן לעשות מעשה בעת
שהוא חושב מחשבה טובה, והבן.

(חסד לאברהם)

☆

ויקח ויתן. בלימוד התורה אין נתינה
בלבד, אלא כל נתינה שאדם נותן ומלמד
את חבריו הרי הוא עצמו מקבל תוספת
חכמה, כך שנתינתו אינה אלא לקיחה, וזהו
ויקח ויתן, שלוקח ע"י שנותן. (תורת חיים)

☆

**ויבא את הארץ וכו' וישם את פרוכת
המסך.** על ידי התורה הארון, מסרים את
המסך המבדיל בין ישראל לאביהם
שבים וזהו פרכת המסך. (כנסת ישראל)

☆

ויערוך עליו ערך לחם לפני ה'. פרנסתו
של אדם תלויה בתורה, וזהו הפי' בפסוק
וערך לחם ערכה של הפרנסה מותנה בכך
שהיה עוסק בתורה, לפני ה'. (דברי ישראל)

☆

לעיני כל בני ישראל. ברש"י חזרו ונסעו,
פי' חזרו על ידי שהזכירו בתשובה, ונסעו זכו
להעלות מעלה מעלה. (משמרת איתמר)

אלה פקודי המשכן. הקב"ה פוקד את
האדם בכל יום מיום שברא את העולם, כך
האדם צריך לפקוד ולעשות חשבון עם
עצמו קודם שמדבר דיבורים לפני הקב"ה
השוכן בתוכם.

☆

אלה פקודי המשכן. זה שבעינו פסולים
מעשיו הראשונים, אלה פסל את הראשונים,
הוא עצמו בגדר פקודי המשכן, שראוי הוא
שהשכינה תשרה עליו. (אמת ליעקב)

☆

אלה פקודי המשכן משכן העדות. על
דרך לא תמצא במי שמעיד עצמו אלא
מקיים הוי גולה למקום תורה, והם תוכו
לרגליך שמכתתין עצמם רגליהם מעיר
לעיר, וזהו אלה פקודי המשכן שמחסרין
ממנוחה ועונג ומשכן, שם משכן העדות
התורה. (נועם מגדים)

☆

אלה פקודי המשכן משכן העדות. כי
אמרו חז"ל אורייתא אודיעת לי' חובתי'
והנה הגוף שבאדם נקרא משכן, וזהו אלה
פקודי המשכן, פי' אם יש איזה חסרון בגוף
האדם, אזי העצה משכן העדות שילמוד
תורה ואז יודע לי' חובתי' וישוב בתשובה.
(אוהל תורה)

☆

אלה פקודי המשכן משכן העדות. אם
אמנם יש מעלה לענוה ושפלות שעל ידה
מישרים את השכינה, דבר הנרמז במשכן,
אך זה שהענוה שבו היא רק לראוה משכן
העדות, שהוא מתקשט בענוה בבחינת עדי
הרי אינה אלא חסרון, פקודי מלשון חסרון.
(דברי יהושע)

☆

משכן העדות אשר פקד. המצוות
הקרויים פקודים זהו העדות הן עדי
ותכשיט שישאל מכתרים בו את קנם.
(עטרת ישראל)

☆

כל הוזהב העשוי למלאכה. הנראה לרמז
כי עיקר חבריאה של הוזהב היה כדי
שיעשה המצות עם המעות דהיינו צדקה
או נדבת ביהמ"ק ולא להכניס המעות

רבש תמרים

פנינים יקרים, מבאר חפרוה שרים, רבנותנו הקדושים עצי התמרים

שקדושת בית המדרש קלה מקדושת המשכן שהרי היא היא שהשפיעה את כל קדושת המשכן, וא"כ לא היי כאן הורדה מקדושה חמורה לקדושה קלה, וא"ש.

☆

אלה פקודי המשכן משכן העדות. ופירש"י משכן משכן שני פעמים רמז למשכן שנתמשכן בשני חורבנין על עונותיהן של ישראל. ונראה על פי המבואר במדרש נתחומא (ס"י) בטעם הדבר שצוה הקב"ה ליתן מחצית השקל, לפי שמכרו בכורה של רחל בעשרים כסף ונטל כל אחד ואחד מטבע, לפיכך יתן כל אחד ואחד מטבע. אמנם כתב בש"ך עה"ת (פי וישב) דדבר זה אי חטאו השבטים במכירת יוסף תלוי במחלוקת התנאים (פנהרין סו.) אי אמרינן וי מוסיף או וי לחלק, דהנה כתיב (דברים כד ז) כי ימצא איש גונב נפש מבני ישראל והתעמר בו ומכרו, והשבטים לא השתמשו בו אלא מכרוהו, ובכן אי אמרינן וי לחלק בחד מיניהו סני, או עימור או מכירה, ואם כן חטאו השבטים במכירת יוסף, אבל אי אמרינן וי להוסיף, בעינן תרוייהו עימור ומכירה, ואם כן לא חטאו השבטים במכירתו דהם לא התעמרו בו אלא מכרוהו, עכ"ל, והנה הקשו המפרשים איך יצאו בני ישראל ממצרים טרם שנשלם הזמן של די מאות שנה, ותרצו (פרד"א פמ"ה) כי חשבינן זמן הגירות מעת שנולד יצחק, ומעת ההוא כבר היו בארץ לא להם. וכתב על זה החיד"א בהגדה שמחת הרגל כי דבר זה תלוי במה שאמרו חז"ל (כבא בתרא י) ארץ ישראל מוחזקת לנו מאבותינו,

אלה פקודי המשכן משכן העדות. איתא במדרש אמר משה לפני הקב"ה עשינו את מלאכת המשכן והותרנו, מה נעשה בנותר אמר לו לך ועשה בהם משכן לעדות, ופי' היפה תואר דהיינו בית מדרש גדול ובית ועד לתלמוד, והקשה בבנין אריאל הא"ך הותר להוריד המותר מנדבת המשכן לקדושה קלה הימנה. ויבאר ע"פ דברי מרן דודי וזלח"ה בדברי יואל בפרשתן עה"כ והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשות אותה והותר, והקשה באוה"ק דהם שני דברים הפכיים אם דים אינו הותר ואם הותר אינו דים, אמנם ביאור הענין על פי מה שאמרו במדרש כי ממותר נדבת המשכן בנו בית המדרש ללמוד תורה, ומעם הדבר כי המשכן היי מקום מוכן להשראת השכינה, אך כדי שיהיו בני ישראל ראויין להשראת השכינה, צריכם להכנה עיי' לימוד התורה כי התורה מלמדת את האדם מצוות הי ועבודתו, ורק עיי' כך הם ראויים להשראת שכינה, וא"כ כל זמן שלא היה מקום מוכן לתלמוד תורה לא נשלמה מלאכת המשכן ולא זכו להשראת השכינה, וזה שאמר הכתוב והמלאכה היתה דים עיי' והותר כי רק עיי' שהיתה להם נותר לבנות בית המדרש היתה המלאכה דים לגמור מלאכת המשכן, עכ"ל ולפי זה מיושב קושית הבנין אריאל הא"ך הותר לבנות ממותר נדבת המשכן בית מדרש לתלמוד, והלא אין מורידין מקדושה חמורה לקדושה קלה אך לפי האמור ניהא דמכין שבלי בית המדרש לתלמוד תורה לא היי חל שום קדושה והשראת השכינה על המשכן, עיי' אי אפשר לומר

כי אברהם קנה את הארץ בחזקת כמ"ש (בראשית יג יז) קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה, ואי ארץ ישראל מוחזקת לנו מאבותינו, אין לחשוב מזמן שנולד יצחק דלא הוי ארץ לא להם, אבל אי לא קנה אברהם את הארץ, איכא למיהשב מזמן שנולד יצחק דהא הוי ארץ לא להם, עכ"ל, אמנם כבר מבואר ביפה תואר (פי לך) דהך דינא אי ארץ ישראל מוחזקת לאבותינו או לא תלוי אי אמרינן וי מחלק או וי מוסיף, דאי אמרינן וי מוסיף הרי הקב"ה אמר לאברהם אבינו קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה, ובמצאות לא מצינו שחלק אברהם אבינו אלא לארכה, אם כן לא קנה אברהם אבינו את הארץ בחזקת הילוך, שהרי לא הלך לארכה ולרחבה, אבל אי אמרינן וי לחלק הרי משמעות ציווי הקב"ה הוא או לארכה או לרחבה, ועל כן כשהלך אברהם לארכה כבר קנה לארץ ישראל ושפיר הוי מוחזקת לנו מאבותינו, ומעתה יתבאר דברי רש"י"ל, כי פתח קרא אלה פקודי המשכן ומונה והולך הוא (פסוק כ"ה) וכסף פקודי העדה, מאת כבר וגוי, והמה מחצאי השקלים שבאו לכפר על עון מכירת יוסף כמבואר, ומוכח מזה שמכירת יוסף נחשב להם לחטא, אם כן על כרחך דאמרינן וי לחלק, ואי אמרינן וי לחלק אזי ארץ ישראל מוחזקת לנו מאבותינו ואי אפשר לחשוב הגירות מלידת יצחק, וצריך לומר דשאר גליות משלימין, ומשום הכי משכן משכן שנתמשכן בעונותיהם של ישראל, כי הוצרכו להשלים שאר גליות.

(כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א)

KOJLEL AVRICHIM ATZEI CHAIM
DSATMAR

KIRYAS JOEL BNEI BRAK

3 KOLSHAS YOM TOV ST. BNEI BRAK

כולל אנרכים עצי חיים
דיסאטמאר

קרית יואל בני ברק

רח' קדושת יום טוב 3 בני ברק

מיסודו של כ"ק מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע - בהדרכת והמשכת מו"מ כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

ברכת התורה

ביקרא דאורייתא, נביע בהני שורתא, בברכה מרובה, ובכל לשון של חיבה, ברכת מזל טבא וגדיא יאה, משמי מרומא עילאה, קדם מע"כ ידידינו היקר האי גברא יקרא, עושה ומעשה צדקה וחסד תדירא, לבו ער ופתוח לכל קדשינו, ראש וראשון לכל דבר קודש בקרב קהילתנו, עומד לימין כוללנו בכל עת ובכל שעה, ברוח נדיבה ובמסירות עצומה ונפלאה,

הרבני היקר הנעלה והמפואר, מוכתר בכל תואר

מוה"ר יצחק אייזיק ווייס הי"ד

"נזר תומכי תורה" להחזקת כוללנו הק'

לרגל שמחתו בנישואי בנו היקר והנעלה מופלג בתויר"ש

החתן כמר **מאיר צבי** נ"ו למז"ט ובשעט"מ

עב"ג הח' שתחיל' בת ידידינו היקר והנעלה, נודע לשם ולתהילה

מוה"ר דוד שלאמאוויטש הי"ו

והנה כי כן יבורך גבר ירא ה' אביו ידידינו החשוב והנערץ

הרה"ח ר' יהושע ווייס שליט"א

יה"ר שמשמחה זו יושפע לו רב שמחה ואזרה, וברוך אשר יקים את דברי התורה, ובשכר תרומתו הנכבדה לטובת כוללנו המעטירה, ובכל אשר יפנה ישכיל בהצלחה, והשי"ת אל תוך ביתו יניח ברכה, ויוסף עליו ה' אלהי פעמים ככה, להרבות ולהמשיך בפעליו הנמרצים והכבירים, ותמיד נספר תהילתו ונהללו על מעשיו הישרים, וכו"ס.

הכו"ח בתורה וקול זמרה

הנהלת הכולל רבנו ותלמידיהו

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה

משה רבינו ממשיך בדרכו, פוגש ביהודי אחר, ושואל שנית "צריך להקים את המשכן אולי שמך בצלאל בן אורי", לא - מתנצל גם השני, אנוכי שמעון בן יעקב, האם יעלה על הדעת שמושה רבינו יתרעם על היהודי הראשון והשני, מדוע לא נקרא בשם בצלאל בן אורי, ומדוע לא הם אלו המקימים את המשכן, וכי מה בידם לעשות אם לא הם נבחרו על ידי ה' להקמת המשכן כי אם בצלאל דווקא, סיים ר' אלחנן את דבריו אל הרב: מוה, אם כן, מקום לתרעומת יש לי, אם ביהמ"ד שלכם פשוט לא נקרא להימנות על בוני התורה בזמן הזה, אם אין לכם הזכות לתמוך במשכן העדות.

ובצלאל בן אורי עשה את כל אשר צוה ה'

לאחר פטירת הרה"ק המגיד מטשערנאביל זצוק"ל כשהתחיל בנו הרה"ק המגיד מטריסק זצוק"ל לנסוע נסיעותיו הקדושות על פני המדינה בעיירות שונות, נסע פעם אחת דרך עיר טריסק, וכאשר ראה שם בצד העיר שיש מקום רפשי וטיט ומים מקלחים שם תמיד, אמר פה אשב ואקבע דירת, וכך הי' שבנה לו במקום הרפשי והטיט חצר קדשו ובית מדרשו, וכמוכן עלה לו בדמים יקרים פי כמה מאם הי' בונה על קרקע רגיל, והי' בעיני החסידים לפלא גדולה, אך שום איש לא העיז לשאלו על כך. לימים כשהי' הרה"ק מטריסק בעיר קאוולע, פגש שם את דודו הרה"ק ר' יצחק מנעשכזי זצוק"ל, ושאל הרה"ק מנעשכזי מהרה"ק מטריסק מדוע עשה כדבר הזה לכלות ממון ישראל במקום הרפשי והטיט, השיב לו הרה"ק מטריסק: הלא אתם שואלים מוכרח אני להשיבכם, הנה כשעשה בצלאל את המשכן כתיב ואמלא אותו רוח אלוקים בחכמה ובתבונה ובדעת וברש"י פי שנתן לו הקב"ה רוח נבואה ורוח הקודש, וקשה למה הי' בצלאל צריך לרוח"ק למלאכתו, והי' די בזה שהוא אומן ועושה מעשה חרש ויכול לעשות המשכן כאשר נצטווה, אך הענין כך הוא כי בעת שנתנו בני ישראל נדבת לבם על מלאכת המשכן הי' ביניהם שלש כיתות, כת אחת שנתנו נדבתם בכל לבם לעשות נח"ר להבורא ית"ש וכל כוונתם הי' בלתי לה' לבדו, כת אחרת היתה שנתנו נדבתם כדי לקיים מצוות הבורא אבל הי' להם ג"כ פני להתירה, וכת שלישית שבאמת לא רצו כלל ליתן כך מצד ההכרח הי' צריכים ליתן, לכן בצלאל שהי' לו רוח הקודש לקח הנדבות מכת הראשונה שכוונתם היתה בלתי לה' לבדו ומהם עשה כלי המשכן שהם קדשי קדשים והשאר דברים עשה עם המעות שקיבל משאר הכתות, וסיים הרה"ק מטריסק: כך הוא אצלנו אותם החסידים שנותנים לי מעות בכוונה רצויה מזה המעות אני בונה ביהמ"ד ושאר צרכי גבוה, והמעות שבא מאנשים בלא כוונה רצויה מעות כאלו אני נותן במקום הרפשי והטיט.

(ילקוט מאורי אור)

בימים שרבי יעקב גזונדהייט שימש כרב בווארשא, פרץ יום אחד סכסוך בעיר ווארשא בענין משרה שהחסידים תבעו לחסיד מיוחס בן של קדושים, אמנם ר' יעקב לא נתן הסכמתו מפני שרינו על החסיד שאין הוא נזהר ביותר בדיני ממונות, ולכן תמך הרב באיש אחר שהי' מתנגד נודע, ויהי העיר כמרקחה מפני שההבערה ללהב יצאת בין החסידים להמתנגדים, פעם בא החידושי הרי"מ לעיר ווארשא וכששמע מכל הנ"ל נכנס בעובי הקורה והלך לבקר את הרב דמתא ואמר לו: הרי משנה מפורשת תנן (אבות פ"ב מ"ב) רבן גמלאל בנו של רבי יהודה הנשיא אומר כל העוסקים בצרכי צבור יהיו עוסקים עמהם לשם שמים, שזכות אבות מסייעתם, וא"כ אנו רואים שהעוסק בצרכי ציבור צריך שיהיה מיוחס ובעל זכות אבות וכמו"כ אנו מוצאים גם בבצלאל שהתורה מונה והולכת את יחסו כמאמה"כ "ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה". השיב לו ר' יעקב בעצם הרי מצינו בגמ' (יומא כב:) להיפוך שאין ממנין פרנס על הציבור אלא אם כן קופה של שרצים תלויה לו מאחוריו, אלא לאמיתו של דבר צריך לפרש את המשנה באבות כך, "וכל העוסקים בצרכי ציבור יהיו עוסקים עמהם לשם שמים" ולכאורה למה צריך להזהירם על כך שיהיו עוסקים עמהם לשם שמים משום "שזכות אבותם מסייעתם" דהיינו שעל פי רוב מזומנים לעסוק בצרכי ציבור הוא רק מי שזכות אבותיהם מסייעת להם לקבל את המשרות, שרבותיהם וחסידיהם טורחים בשבילם, והם סבורים שבזכות אבות לבד הם יוצאים ידי חובתם ולכן צריך להזהירם שיהיו עוסקים עמהם לשם שמים, ואדרבה מבצלאל יש ראייה להיפוך, שהרי אנו רואים שאכן מיד הושיבו את אהליהם משבט דן דווקא מי שאינו יחסן - "מן היורדים שבשבטים מבני השפחות", ונהנה החידושי הרי"מ מדבריו.

ובצלאל בן אורי עשה את כל אשר צוה ה'

הגאון ר' אלחנן וואסערמאן ערך פעם מגבית למען ישיבתו, באחד מלילות שבת דרש בבית הכנסת למען ישיבתו אולם הציבור לא התחייבו לתרום כדבעי, באותו ליל שבת לאחר הסעודה בא הרב של אותו ביהמ"ד עם כמה נכבדי הקהילה לר' אלחנן כדי להתנצל ושלא יהי' לו תרעומת עליהם בגלל המגבית שלא הצליחה אצלם, אמר לו ר' אלחנן הנה מחר יקראו בתורה "ובצלאל בן אורי עשה את כל אשר צוה ה' את משה" הבה נתאר את החזיון הזה, עומדים לבנות את המשכן מן השמים נקרא בצלאל בן אורי לעשותו והנה הולך לו משה רבינו במחנה ישראל, פוגש ביהודי ושואל אותו "צריך להקים את המשכן אולי אתה בצלאל בן אורי", לא - משיב האיש אנוכי ראובן בן יעקב,

חברת תהלים "תהילות יואל"

נתייסד ע"י כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
בעת ביקורו בארה"ק עם אביו כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זי"ע
קרית יואל - בני ברק

ויברך אלקים את יצח"ק

בהאי עידנא דחדוותא, נביע בהני שורתא, ברכת מז"ט וברכה מרובה, בכל לשון של הוקרה וחובה, קדם מע"כ ידידינו האדם היקר באנשים, לבו ער ופתוח לכל דבר שבקדשים, ויזרע יצח"ק מאה שערים, בפעליו ובמעשיו חסדו וטובו הישרים, נודע בהנהלתו חברת התהלים לתשב"ר היקרים, מדי צפרא דשבתא עת האסף העדרים, וקול הצאן קדשים נשמע למרחוק כצלילי זמרה, לתפארת קהילתנו המעטיירה, ביתו פתוח למען אלמנות ויתומים, ומתמסר בעדם באמת ובתמים, רחים ומוקיר רבנן וחכמים, איש החסד ורב פעלים, משליך עצמו מנגד למען החברת תהלים,

מוה"ר יצחק אייזיק ווייס הי"ו

מנהל החברת תהלים

לרגל השמחה שבמעונו, קול שיון בארמונו, בנישואי בנו, החתן המופלג והנעלה, תורה ויר"ש אצלו בלולה, כמר מאיר צבי נ"ו

זכות הבל פיהם של עדרי עדרים, וזכות כל מעשיו הטובים והישרים, יגן בעדו להתברך לטובה בכל משאלותיו, וישכיל ויצליח בכל אורחותיו, ומשמחה זו יושפע לו שמחה ונחת מכל יוצאי חלציו, אושר ועושר בקניניו, וימשיך בעבודת הקודש ביתר עוז ושאת, מתוך תענוג דקדושה והרחבת הדעת, אכ"ר.

החוצתים בתורה וקול זמרה חברי הנהלת חברת תהלים "תהילות יואל" ד'סאטמאר ב"ב
מנשה ברוך קליין, יצחק שמעון ווייס, יוסף מאיר שווארץ, רפאל גרין, יואל כץ

על זאת שבחו אהובים

בשירה וקול זמרה, נגדך באת השורה, ברכת מולא טבא, מעומקא דליבא, ובכל לשון של ידידות וחובה, קדם ידידינו וחברינו, הצמוד בקירות לבנינו, האדם היקר באנשים, לבו ער ופתוח לכל דבר שבקדשים, ויזרע יצח"ק מאה שערים, בפעליו ובמעשיו חסדו וטובו היקרים, נודע בהנהלתו חברת התהלים לעדרי עדרים, ביתו פתוח למען אלמנות ויתומים, ומתמסר בעדם באמת ובתמים, רחים ומוקיר רבנן וחכמים, שמו מהולל באהבים,

מוה"ר יצחק אייזיק ווייס הי"ו

לרגל השמחה שבביתו, רון שיר ושבח על שפתו, בנישואי בנו החשוב והיקר

החתן מאיר צבי הי"ו

עב"ג המהוללה שתח' בת ידידינו מוה"ר דוד שלאמאווויטש הי"ו

והנה כי כן יבורך גבר ירא ה' אביו הרבני הנכבד והמפואר, מוכתר בכל תואר

הרה"ח ר' יהושע ווייס שליט"א

וזאת ברכותינו, מעומקי לבנינו, שיוכה לרוות מכל יוצא רב תענוג ונחת, ויתאחד על שולחן תורה וגדולה בבת אחת, מתוך שמחה והרחבת הדעת, ובכל אשר יפנה וישכיל ויצליח בכל עת, וימשיך להרפת ולהטיב במעשיו, ומן השמים יתגדל בכל דרכיו, וכס"ס.

הכ"ד ידידיך וחבריך השמחים בשמחתך

עזרא בנעט - שלום אליעזר ראטער - מנשה ברוך קליין - גרשון כץ - משה דאטה
שימואל שמעלקא אלתר בנעט - מרדכי מנחם שפילמאן

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים כפתור ופרח משוקדים

פרפראות לחכמה

איש שם על לב ואם תאמר בגלל זה אין שם לב משום שיש להם צ' אחר שיפריד והוא צדקה אבל "גם אנשי חסד נאספו" שגם אינם עושים, וזה שאמר הכתוב "כי תשא את ראש" כשיתסר הראש היינו הצדיק מה הוא העצה להנצל "ונתנו איש כופר נפשו" ליתן צדקה והוא יציל במקום הצדיק. (חות יאיר)

☆

כי תשא את ראש בני ישראל. איתא במדרש הה"ד רבים אומרים לנפשי אין ישועתה לו באלקים סלה ואתה ה' מגן בעדי כבודי ומרים ראשי וי"ל עפי"מ דאיתא (ויקד"ו) א"ר אלעזר גוי אחד שאל את ר' יהושע בן קרחה כתיב בתורתכם אחרי רבים להטות אנו מרובים מכס מפני מה אין אתם משווין עמנו בע"ז, אמר לו יש לך בנים אמר לו הזכרתי צרתי אמר לו למה אמר לו הרבה בנים יש לי בשעה שהן יושבין על שולחני זה מברך לאלהי פלוני וזה מברך לאלהי פלוני ואינם עומדים משום עד שמפציעין את מוחן אלו את אלו אמר לו ומושה אתה עמהן אמר לו לא אמר לו עד שאתה מושה אותנו לך השוה את בניך נדחק והלך לו, והנה המפר' תירצו שישאל מרוב חשיבותם הם דבר שבמנין ודבר שבמנין אפי' באלף לא בטיל, וזו "רבים אומרים לנפשי" הגויים אומרים אנו רבים לכן "אין ישועתה לו באלקים סלה" רק תשוו עמנו בע"ז וע"ז אנו אומרים "ואתה ה' מגן בעדי כבודי ומרים ראשי" ע"י שאמרת כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם והוה דבר שבמנין ודבר שבמנין אפי' באלף לא בטיל. (מדרש יהונתן)

☆

ונתנו איש כופר נפשו. איתא במדרש (במד"ר י"ב ג') כשמשע משה מהקב"ה "ונתנו איש כופר נפשו" הרתיע לאחריו, וקשה מדוע פחד משה ממצוה זו יותר ממצוות אחרות, וי"ל דהנה איתא במדרש כשמה דוד את ישראל כתיב שנפלו שבעים אלף מישראל במגיפה אמר ר' שמעון לא מת אלא אבישי בן צרויה אנשים אין כתיב כאן אלא איש, ידוע שמשע נקרא איש כדכתיב "והאיש משה" וגם רש"י פירש על הפס' "וישחתו איש לרעהו" איש זה משה וכאן שאמר הקב"ה "ונתנו איש" כופר נפשו" וסבר משה שהכוונה היא אליו והפס' יהיה "ונתנו" (את) איש (היינו משה) כופר נפשו" בעד ישראל לכן פחד משה עד שהראה לו הקב"ה מטבע של אש שזה יהיה הכופר.

☆

ונתנו איש כופר נפשו. ונראה דאיתא בגמ' אמר לה רבי חייא לדביתיהו כי אתי עניא אקדימי ליה ריפתא כי היכי דלקדמו לבניך (וכדי שיתנו לבנים שלך) אמרה ליה מילת קא לייטת להו אמר לה קרא קא כתיב כי בגלל הדבר הזה ותנא דבי רבי ישמעאל גלגל הוא שחזור בעולם, והנה תיבת "ונתנו" נקרא גם מהסוף להתחלה גם "ונתנו" ללמד כי הנותן של היום יכול להתחיל לעני והוא יהיה המקבל, וגם הנגיבה על תיבת "ונתנו" הוא קדמא ואזלא כמ"ש ר' חייא הקדש ותן לחם לעני שילך לפניך צדקך שלא יתגלגל הגלגל על בניך.

(הגר"א)

אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה. וברש"י אי' המשכן משכן שני פעמים רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבניו על עונותיהן של ישראל. הן ידוע דאילו היה משה רבנו נכנס לארץ ישראל והיה בונה את בית הבחירה לא היו ישראל חוטאין בע"ז ולא היה נחרב בית המקדש, ומה שלא נכנס לא"י היה שגרמה שישאל וזו אחרי אלהי נכר הארץ ולבסוף חרבה בית מקדשנו, ומה גרם והביאו לכל זאת, פיו של משה במה שאמר "שמעו נא המורים". וזהו שנרמז כאן, אלה פקודי המשכן משכן העדות רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבניו על עונותיהן של ישראל אשר פקד כלומר אשר נחסר [מלשון הכתוב ופקד מקום דוד] על פי משה במה שאמר שמעו נא המורים ולכן לא נכנס לארץ וממילא לא נבנה ביהמ"ק ע"י והיתה יכולה להיחרב. (תורת משה להחת"ס)

☆

אלה פקודי המשכן משכן העדות. (חסר ו'). איתא ברבינו בחיי "המשכן" עם ה' אותיות של תיבת המשכן הם בגימטריא ת"כ, כמנין השנים שעמד בית שני, "משכן" בגימטריא ת"י כמנין השנים שעמד הבית הראשון, "העדות" (חסר ו') בגימטריא תע"ט, כמנין השנים שעמד המשכן עד שנבנה הבית המקדש, והיא דבר נפלא, אלא שצריך להבין אמאי חסר מספר ה' ממנין ימי הבית השני עד שצריך לצרף את מספר האותיות שבתיבת המשכן, וי"ל כדי לרמוז שה' דברים חסרו בבית השני כדאיתא במס' יומא.

(תורת משה חתם סופר)

☆

ויהי בחודש הראשון וגו' הוקם המשכן. ויקם משה את המשכן יש לדקדק על כפל הלשונות הוקם ויקם, ותו רש"י פירש לעיל הוקם המשכן הוקם מאליו, אם כן איך אמר אח"כ ויקם משה את המשכן. ונראה דלאחר שמונת ימי מלואים שבהם נתקדש כבר המשכן עד שבים השמיני שרתה השכינה ואז הוקם מעצמו, כמו הארון נושא נושאיו, וחי נושא את עצמו, ולא היה בו טורח כלל, אבל כל שמונת הימים קודם ראש חודש, שהיה משה מקימו ומפרקו עד שלא נתקדש כל כך, היה בו טורח להקימו, וזהו ויהי בחודש הראשון בשנה השנית באחד לחודש הוקם המשכן, דהיינו הוקם מאליו, ויקם משה היינו קודם ראש חודש בשמונת ימי מלואים, משה הקימו. (כתב סופר)

☆

לשבת שקלים: זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל בשקל הקודש. כבר האריכו בספרי קודש בטעם הדבר שצוה השי"ת לתת מחצית השקל ולא שקל שלם, וי"ל דהנה ידוע שהצדיק מגין על הדור כאהרן (במדבר י"ז י"ג) "ויעמוד בין החיים והמתים ותעצר המגיפה" ותיבת מחצית הוא חי - מת והאות צ' באמצע בא להורות שצדיק עומד באמצע שלא יגש המת אל החי אבל יש עוד אות צ' שמגין ומציל ומפסיק בין החי והמת והוא צדקה כדכתיב (תהלים פ"ה י"ד) "צדק לפניו יהלך" ולפי יש לפרש גם הפסוק (ישעיה נ"ז א') "הצדיק אבד ואין איש שם על לב" האות צ' אבד מן האמצע ואין מה שיפריד בין החי והמת ואם כל זאת אין

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפסולטים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

הדרשת והקרת

בענין הורדה מקדושה חמורה לקדושה קלה

התורה לגנום יש בזה מעלה לגנום דע"ז לא יתחלף קדושתו העצומה, משא"כ כשישתמש בו כהן הדיוט מאן יימר שיעשה בהן אותו קדושה שעשה בהן כה"ג, וע"כ טוב יותר לגנום אבל כשנתקלקל ועל כן אינם ראויים אז שפיר דמי להורידו לקדושה קלה יותר ולגנום.

ובשו"ת מחנה חיים (ח"א ס"א) חלק בזה דלשון הש"ס גבי כהונה לא כתבו דאין מורידין מקדושה חמורה לקדושה קלה רק הזכירו דבר שנשתמש בו קדושה חמורה ישתמש בו קדושה קלה והכוונה הוא דלמשל ספר תורה קדוש בקדושה עצמייתו והארון שבו הס"ת נתקדש בשימוש שהוא משמש לקדושת הספר תורה והיולין של הארון ג"כ נתקדש אבל בקדושה למטה זו שהוא משמש להארון, וא"כ אם מוכר הארון וקונה בזה וילין הורידו מקדושה חמורה דאסור בהנאה לקדושה קלה שמותר בהנאה, משא"כ בגדי כהונה הם מכשירים לכהן שיוכל לעבוד לפני ה', ומה לי עבודה זו או עבודה אחרת הכל הוא לה' ואיזה הורדה יש כאן, אלא דהכה"ג נור שמן אלקיו על ראשו ואינו מטמא אפי' לקרוביו וכו' הוא נתקדש בקדושת הגוף יותר מאחיו הכהנים שהם ג"כ נתקדשו דאינם מטמאים לסתם מתים, ואסורים בזונה וגרושה, ועבודת קרבנות כשר בהם, אבל הוא קלה מכה"ג ע"כ נקרא כהן הדיוט בעצמו קדושה קלה וכה"ג קדושה חמורה, ואז יש איסור גברא שגוף אשר הוא בגדר קדושה קלה לא ילבש בגדים אשר השתמש בהם קדושה חמורה דהיינו הכהן גדול וע"כ בארון וכדומה אם אינו ראוי עוד לקדושה חמורה וצריך לגנום שפיר עדיף טפי להורידו לקדושה קלה יותר מלגנום, משא"כ בבגדי כהונה הוא איסור גברא שקדושה קלה לא ילבש אותן בגדים, ואין בזה ענין אם ראוי עוד להשתמש בהן או לא.

נפק"מ בין תשמיש קדושה לקדושה עצמה

ובשו"ת נודע ביהודה תניינא (הור"ד סי' קע"ד) רצה השואל להביא רא"י דיריעה שהתחיל לכתוב עליו איזה שורות מספר תורה שהוא מותר לכתוב על הנותר מזוה ממנו שאמרו במנחות (דף ל"ב ע"א) ספר תורה שבלו ותפלין שבלו אין עושין מהם מזוזה לפי שאין מורידין, משמע דוקא שהיתה ספר תורה כבר ולא כשהיה רק הזמנה בעלמא, והשיב לו הגאון הנו' דהא דתני שבלו לרבותא קאמר דלא מבעיא שהתחיל אדעתא לגמור חל עליה קדושת הס"ת ועדיין לא פסקה הקדושה, אלא אפילו אם כבר גמר מעשיה ובלה ונשאר יריעות שאז היה מקום לומר כיון דבלא"ה

במדרש (שמו"ר פנ"א אות ב') אמר משה לפני הקב"ה רבון העולם עשינו את מלאכת המשכן והותרנו, מה נעשה בנותר אמר לו לך ועשה בהם משכן לעדות ופי' היפה תואר דהיינו בית מדרש גדול ובית ועד לתלמוד. והקשה בבנין אריאל האיך הותר להוריד המותר מנדבת המשכן לקדושה קלה הימנה והלא משה רבינו היה גובר על מלאכת המשכן, וקיי"ל בשולחן ערוך (אורח סי' קנ"ג ס"ה) דלאחר שבא לידי גבאי אין מורידין את המותר מקדושה חמורה לקדושה קלה.

חידושו של הטו"ז שאין איסור הורדה רק כשעדיין ראויין לתשמישן, ודברי האחרונים בזה

ובטורי זהב (אורח סי' קנ"ד סק"ז) כתב וז"ל ולולי דמסתפינא אמינא מילתא חדתא דהא דאמרין בהנך מילי דאסור לעשות מקדושה גדולה קדושה קלה היינו כל זמן שראוי לקדושה גדולה אבל אם אינה ראוי' לזה טפי עדיף שיעשו בה לכל הפחות קדושה קלה ממנה שתהיה פנויה ותגנו עב"ד, ולפי"ז ה"ה כן הכא דכבר נשלם מלאכת המשכן ואין עוד מה לעשות עם המותר, שפיר מותר להורידו לקדושה קלה.

אכן בבכור שור (מגילה דף כ"ו) הקשה על הטו"ז מגמ' יומא (דף י"ב ע"ב) ר' דוסא אומר להביא בגדי כהן גדול ביה"כ שהם כשרים לכהן הדיוט, רבי אומר שתי תשובות בדבר וכו' בעוד בגדים שנשתמשו בהן קדושה חמורה תשתמש בהן קדושה קלה, והשתא מאי פריך לר' דוסא, הא ר' דוסא ס"ל דאינו ראוי עוד ליו"כ אחר מקרא דהנחתם שם, וא"כ כיון דלא חזו תו למילתיהו וע"כ יגנוזו אז הרי עדיף טפי להשתמש בהן קדושה קלה.

ובישועות יעקב (אורח שם) כתב לתרץ דהני קדושות דמיירי בהו הטו"ז אין בהם קדושת הגוף אלא קדושת דמים, דפשיטא דמועיל בהם פדיון ואם מכין חל הקדושה על הדמים, אבל בגדי כהונה כתבו התוס' (קדושין דף נ"ד) דאחר שנתחנכו ועבד בהם דין כלי שרת עליהם ויש בהם קדושת הגוף, א"כ כשאינו ראויין למה שנתקדשו טעונין גניזה עיי"ש.

ובמגן גבורים (סי' מ"ב סק"א) תי' קושית הבכור שור דהא דכתב הטו"ז דמותר להוריד לקדושה קלה כשאינה ראוי' לקדושה חמורה הוא כשנתקלקל ואינם ראויים מפאת הקלקול להשתמש כמות שהיה, ממילא אמרין עד שאתה גנום עשה בהם קדושה קלה, אבל בגדי כה"ג דהם ראויים לתשמיש רק דלעוצם קדושתם ויקרת מעלתם הצריכה

(פירש"י שירדה מקדושה) משמע דאפילו אם אינו ראוי לתיבה אסור לעשות ממנו כורסייא ועי' במחנ"ח (ש) מה שפי' בדברי הגמ' דלא יקשה על הטו"ז.

ועי"ש עוד דהביא ראי' לדעת הבכור שור מבנין המשכן דהתחיל משה בהקמה ולא התיר לו הקב"ה לסייע לו אחיו הכהנים במשא כבידה שהיא חוץ לטבע ושלח לו הקב"ה עזרתו רק כדי שלא להוריד הקדושה אף שא"א (או אפ"ל דשם דהיה גילוי שכניה תמיד ובפרט משה רבינו דפנים אל פנים דבר עמו לא היה זה בגדר אי אפשר) ועב"פ היוצא מכל הנ"ל הרי הבא במלאכת המשכן עדיין לא היה קדוש בקדושת הגוף ולא היה לו קדושה עצמית, וע"כ שפיר היו יכולין להורידו מקדושתו, ועי' במגן אברהם (שם) דו' טובי העיר יכולין להורידו, וע"כ כאן דהיה על פי ה' שפיר היה יכול להורידו.

ובתורת משה חת"ס תי' עפ"י אותן השיטות דסוברים דגם אם נתן בנר חנוכה שיעור מצומצם ואירע שדלק יותר אעפ"כ מותר להשתמש לאורה אחר החצי שעה, וה"נ איתא במדרש שנתברכו הנדבות ונתברו, ע"כ י"ל שהיה שיעור מכוון "דים" ובאו הגזברים ואמרו אחר כך "והותר" דנתרבה ע"כ הותר להם לעשות ממנו ביהמ"ד, וע"ע בברך משה (בפרשתן) שכתב לבאר בכמה אופנים דלא היה הורדה בקדושתן בזה שבנה ביהמ"ד עי"ש.

לגניזה עומדת יהא מותר ליקח ממנו פרשה למזוזה, קמ"ל שדינה יגנו ואפ"ה אין עושין בה מזוזה עכתו"ד.

וגמ' זו הרי הוא לכאורה סתירה עצומה לדעת הטו"ז דהרי אמרינן להדיא דאין עושין מהם מזוזה אף דאינו ראוי עוד לקדושה חמורה, ובמחנה חיים (שם) כתב לתרץ דנפקא מינה בין תשמיש קדושה לקדושה עצמה דהטו"ז מדבר מתשמיש קדושה דמשמש לקדושה חמורה וע"כ כתב אם אינו ראוי עוד לאותו דבר מותר להורידו לשמש לקדושה קלה, משא"כ ספר תורה שהוא קדושה עצמית שנעבד העור לשם קדושה, והשמות נתקדשו בקדושת השם, נתהוה על הספר קדושת עצם מקדושה חמורה וגדולה, אבל קדושת מזוזה לא נעשית מקודש בקדושת ספר תורה וא"כ אם יקח פרשת שמע שנתקדש בקדושת ספר תורה ויעשה מזה מזוזה לפתחו הוריד עצם הקדושה לקדושה קלה, וע"כ בודאי טוב יותר שיגנו, אבל אם הקדושה אינו רק מכח התשמיש שוב יותר טוב שישמש לקדושה קלה משיגנו.

וכן כתב גם בשו"ת תשובה מאהבה (סי' ט') לחלק דין תשמיש קדושה לספרים שהם קדושה עצמה עי"ש.

ובפרי מגדים (א"ח"ש) הקשה על הטו"ז מהא דמגילה (דף כ"ז ע"ב) ואמר רבא האי תיובתא דארפט (פירש"י ארין שנתקלקל ונפרד מחבירו) מיעבדה תיבה זוטרת' שרי (פירש"י לעשות תיבה קטנה מן הגדולה הראשונה) כורסייא (פירש"י בימה) אסור

מודעה רבא לאורייתא

הננו שמחים בזה להודיע לכל אנשי שלומינו הע"י
כי לקראת ימי הפורים הבעל"ט תתקיים אי"ה שיעור
בביאור "מגילת אסתר" (פרק ד' וזה')

ע"י הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א

ביום ראשון בשעה 9.45 בערב בבית מדרשינו בשיכון

נגמז רג

הגבאים

גב. עקב השיעור הנ"ל לא יתקיים ביום א' השיעור היומי בהלכ' פסח

ישיבה קטנה דרבינו יואל מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א - בראשות מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א
זכרון מאיר - בני ברק

לחן ולכבוד צב"י תפארה

מעומקא דליבא, נשגד בזה ברכת מזלא טבא, לכבוד מע"כ מגיד שיעורינו האי צנתר דדהבא, גריס בהוויות דאביי ורבא, סיני ועוקר הרים, צולל במים אדירים, ומעלה מרגניתא טבא בשיעוריו היקרים, חבו ממתקים, וכולו מחמדים, ותהי ידיו אמונה, במסירות ברעית ובתבונה, להעלותינו בתורה ביר"ש ובכל מידה נכונה,

הרה"ג רבי נפתלי צבי ראטשיילד שליט"א

ר"מ בישיבתנו הק'

פרגל שמחתו בהכנס בנו יניק וחכים כמר יואל ניי"ר לעול התורה והמצוות

וזאת הברכה, יה"ד מאלוקי המערכה, יצו ה' ככה, שיוכה מעב"ת לראות ולרוות תענוג ונחת דקדושה, ממנו ומשאר יוצ"ח במידה גדושה, וזוכה עוד רבות בשנים, דשנים ורעננים, לדלות לתלמידיו הנאמנים, מבארם של הראשונים והאחרונים, ויפיק מעיונותיו חוצה, לתלמידיו המוקירים שמו בהערצה, ויראה פרי בעמלו, כפי רב מסירות פעלו, ואך טוב וחסד ירדפוהו כל הימים, עדי נזכה לשמחת עולמים, בב"א.

כ"ד העברים בלוג"ח תלמידיו הנאמנים שופעי לקחו בשיעור ב' דיישיבה קטנה

שלמה יואל ערנטאל, אליהו ביקסנשפאן, יואל פריינד, יואל שפילמאן, מרדכי מנחם שווארץ, חנני יו"ט ליפא גרינבוים, אלחנן פויגל, נחמן בראך, אביגדור יו"ט שישא, יוסף געשטעטנער, מאיר יהודה גרינוואלד, מישאל אליהו לעוו (טויטו), שבת יעקב פוקס, מרדכי לעבאוויטש.

גם אני מצטרף לברכה, ברגשי הוקרה ושמחה,

אברהם ישעי' ווייס

מפעל החסד "ידי משה"

ע"ש כ"ק מרן רבינו משה בהגה"ק רבי חיים צבי זיעוועכי"א

שע"י התאחדות האברכים דחסידי סאטמאר בני ברק

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

המשרד: רח' קדושת יו"ט 17 שיכון קרית יואל בני ברק, טלפקס: 6168833

כל השומע יצח"ק לו

באותות הוקרה וחודאה, נברך בזה מעומקא דליבא, ברכת מזלא טבא וגדיא יאה, משמי מרומא עילאה, קדם מע"כ האי גברא יקרא, עומד לימין מפעלינו הכבירה, עושה ומעשה צדקה וחסד תדיא, שמו הטוב כולם משבחים בשבח ובשירה, הרבני הנדיב לבו ער לכל דבר שבקדושה, במידה מרובה וגדושה,

מוה"ר יצחק אייזיק ווייס הי"ו

מנכבדי קהילתנו הק'

לרגל שמחתו בנישואי בנו החשוב והנעלה ני"ר עב"ג שתחי' למז"ט

ואלין מליא, יחזן לרקיעיא, שבזכות מעשיו ופעליו חבוכים, יזכה לראות מהם דורות ישרים ומבורכים, בנים ובני בנים כציעים ופרחים, ותמיד נספר תחילתו בחילולים ובשבחים.

א"ד אסירי התודה והברכה, החותמים בהוקרה והערכה
פסח אהרן גרינוואלד דוד יואל קליין
בשם הנהלת מפעל החסד "ידי משה"

פנינים וחידושים בגמרא מס' גיטין הנלמד במסגרת חבורת "יסודי התורה"

נר"נ ע"י אחד המגי"ש

פניני התורה

שבת שלום

בענין לא תבערו אש – אש המחלוקת והכעס – ביום השבת

זה יאמר יכלתי ונצחתיו, על כן כל איש מבין כשיראה איזה מכשול וחסרון בענינים של הבית, לא ישים אשמה על אשתו ומשרתיו לריב אתם, אלא יתן אל לבו התנצלות הזאת שכתבנו, כי אמת היא, ואז ישתוק ולא יריב אתם, ולא יתכעס, וטוב לו בעולם הזה ובעולם הבא.

מוזר הזהירו מאד שלא יהיה מחלוקת בשבת

וכתב במשנה ברורה (סי' רס"ב סק"ט) בשם התוספות שבת "בזהר ומקובלים הזהירו מאד שלא יהיה שום מחלוקת בשבת חס ושלום, ובפרט בין איש לאשתו, וכן מוכח בגיטין גבי הנהו בי תרי דהוו מינצו בהדי הדדי".

מקור לאמירת שלום עליכם בליל שבת

בס' לקוטי צבי הביא מקור להא דנוהגים לומר בליל שבת "שלום עליכם", עפ"י הגמרא בסוגיא, דהשטן התגרה בב' אנשים בכל ערב שבת, ולפי שראו שמעשה שטן מצליחים בעו"ד בהרבה בתים, לכן התקינו לומר שלום עליכם, לקרוא למלאכי השרת שייעשה שלום בפמליא של מטה.

בגמרא (גיטין דף נ"ב) "הנהו בי תרי אותם שני אנשים דאיגרו בהו שטן שהשטן התגרה בהם דכל בי שמשי הוו קא מינצו בהדי הדדי דבכל ערב שבת והיה רבים ביניהם. איקלע רבי מאיר להתם הודמן רבי מאיר לשם, עכבינהו תלתא בי שמשי ועיכב אותם שלושה ערבי שבתות עד דעבד להו שלמא עד שעשה שלום ביניהם. שמעיה דקאמר שמע רבי מאיר את השטן שאומר ווי דאפקיה רבי מאיר לההוא גברא מביתיה" ווי שהוציא אותי רבי מאיר מביתי.

והטעם שבא השטן דווקא בבין השמשות של ערב שבת, כתב במהר"ם ש"ף משום שאז הוא זמן מיוחד של שלום בית כדאמרינן בגמרא (שבת דף כ"ה) "ותזנה משלום נפשי", זו הדלקת נר שבת, דהיינו שיהיה שלום בית.

הספ"א מורחת שיריה מחלוקת בערב שבת

כתב החיד"א ז"ל (מורה באצבע אות ק"ם) "כעלות המנחה בערב שבת קודש, הנה הוא עת מסוכן למחלוקת, בין איש לאשתו, ובין המשרתים, והסיטרא אחרא מורחת הרבה לחרור ריב, והאיש הירא יכון יצרו שלא יעורר שום מחלוקת והקפדה, ואדרבא יבקש שלום".

גם בעונג שבת אמרינן חציו לה' וחציו לכם

בספר כור לזהב מתפלא בזה המאמר, אם היתה המחלוקת בין הני בי תרי בעניני משא ומתן וממון, למה היתה דווקא בערב שבת, לכן כתב שהמחלוקת היתה מחלוקת של תלמידי חכמים ולשם שמות, שהתגרה בהם השטן להטות כל אחד אל אחת הקצוות בענין עונג וכבוד השבת, ועל דרך שאמר ר"א בעצרת או כולו לד' או כולו לכם, כן אמר אחד מן החכמים האלה שהוב להטות כל השבת רק בתורה, והשני אמר שהעיקר תענוגי הגוף מבלי עסק תורה כלל.

לכן פרצה המחלוקת ביניהם בכל ערב שבת, אחד הזהיר על הכנת עונג הגוף, ואחד הזהיר על הכנת לימוד התורה. עד שבא ר"מ ולמד ששמו לאחוז בזה ולא להניח יד גם מזה, וכדעת ר' יהושע בעצרת חלקו חציו לד' וחציו לכם, והנהיגם כך שלשה ערבי שבתות כדרכם ז"ל שבג' זימני הוה חזקה, ונעשה שלום ביניהם ונתכבלה המחלוקת.

המקפיד ועושה מריבה בער"ש מחזיק ידיו של השטן

ובספר בן איש חי (פרשת וירא פרשה שניה) הביא את דברי החיד"א והוסיף "ודע כי הנה כל אדם העושה קטטה ומריבה עם אשתו, או בנו, או משרתיו, ודאי נראה לו שהדין עמו, וראוי לריב על המכשלה שיצאה מתחת ידם בעניני הבית. אך באמת מי שיש לו מוח בקודקודו, בין יבין שאם יצא איזה מכשול מתחת ידם איננו נעשה מאתם, ואין זה מעשה ידיהם, אלא הוא מעשה שטן כדי לחרור ריב ומדון בעת ההיא, ואם השטן עומד כנגד האשה או המשרתים ומכשילם בעניני הבית, לעשות דבר שאינו מתוקן לבעל הבית, מה כחם לדחות מעשה שטן, וכי יש אדם שיוכל להלחם עם השטן ולנצחו, מי

חברת תהילים "תהילות משה" ד'סאטמאר

ע"ש כ"ק מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע
פעייה"ק ירושלים תובב"א

תודה וקול זמרה

מתוך הוקרה והערכה שולחים אנו ברכותינו קדם ידידינו הנודע בתוך עם סגולה, לשבח ולתהלה, מסור בכל לב לכל דבר שבקדושה, עושה ומעשה לכל קדשינו במדה מרובה וגדושה, נביעה רננות בעד מפעליו, זכה לעשות רצון צדיק כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א לייסד החברת תהילים בצפרא דשבתא, וכן עומד לימין החברת תהילים דפעייה"ק בכל עת ובכל שעתא.

מיה"ר יצחק אייזיק ווייס שליט"א

ממובי ונכבדי קהילתנו הק' בבני ברק

— לרגל יום שמחת לבו בנישואי בנו למז"ט —

ובכן נברך אותו בהלל ושירים, יה"ר מלפני יוצר כל היצורים, שיזכה לברכה המשולשת בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, חיי אריכי, ומזוני רוויחי, וזכות דוד מלכא משיחא וזכות הבל פיהם של תינוקות של בית רבן יגן עליו להתברך בכל מילי דמיטב, עדי נזכה בקרב הימים, לביאת משיח הולך תמים, השתא בעגלא ובזמן קריב, אמן ואמן.

כ"ד המערכים בשמחה רבה אסירי התודה
אליעזר דוב ענגל
בשם חורי התלמידים

שיר המעלות לדוד

ברוך שיר ושבת, ברכת מזל טוב נשא ונברך, אל מול פני מע"כ אבינו - חותנינו יקירנו, הצמוד באהבה בקירות לבבינו, ומסור בלונ"ח למענינו, האדם היקר המהולל בתשבחות, רב תבונות ונעים הליכות, ויהי דוד בכל דרכיו משכיל, על כל יודעיו ומכיריו אהוב ומהולל, תהילתו ושבחו בפי כל,

הרה"ח ר' דוד שלאמאויטש הי"ו

ומנשים באוהל תגורך אמינו - חמותינו החשובה שתחי' לאניטיא

לרגל השפחה השדויה בעעונים, רופעות קל בגרונם, בנישואי בתם הח' שתחי'

עב"ג החתן היקר החשוב והנעלה, עופלג בכל פידה ופעלה, תורה ויר"ש אצלו כלולה,

כפר פאיר צבי נ"ו

בן פחיו' הרבני הנכבד והמהולל רודף צדקה וחסד עוה"ר יצחק אייזיק ווייס הי"ו

וברכותינו הנאמנה צרופה ואמורה, בזאת השורה, בשפה נעימה וברורה, שהזיווג יפה יעלה, וכל משאלותיכם לטובה ה' ימלא, ומשמחה זו יושפע לכם רב שמחה ואורה, בנים ובני בנים עוסקים בתורה, וכל טוב סלה.

כעזרת וברכת גניכם - חתניכם

פאול יו"ט ליפא, שלמה ישעי, אשר לאמא, שלאמאויטש.

צבי יובא ווייס, אאיר צבי שווארץ, יואל כץ, יתקאל כהן.

הלכות ודינים, מפסקי הראשונים והאחרונים, עם חוספת ביאורים וטעמים שונים

הוקים להורותם

דיני אמירת דברים שבקדושה במקום טהור (א)

נערך ונסדר ע"י הרב נחמאל מיכל אברהם פרידמאן שליט"א

הערה על מה שכתבנו בגליון הקודם

בענין מה שכתבנו לגבי צואת בעלי חיים בדין אמירת דבר שבקדושה, דרך בצואת חמור או תרנגול הודו [אינדיק] אסור, משא"כ בשאר בעלי חיים מותר.

ורק כלול של תרנגולים ודיר של בהמה כשריה רע נודף מהם אסור (עפ"י השו"ע ס' ע"ט ואחרונים שם).

ונתבקשנו לברר האם מותר לומר דבר שבקדושה על יד רפת בקר המצוי במושבים שיש בהם ריח.

ובירנו אצל הגאון גאב"ד קוממיות שליט"א ואמר דהריח המצוי אצל הרפת אינו נחשב לריח רע, והוא ריח רגיל, והא ראייה דבני אדם מסתובבים שם, ואף אלו שאינם רגילים בזה, ואדרבה יש אנשים שאוהבים ריח זה, ולכן מותר לברך שם ולומר דבר שבקדושה.

ורק לפעמים בעת שמנקים שם ומוציאים הצואה ומערבבים הכל שאז עולה ריח רע בענין שאסור לומר דבר שבקדושה (ובאמת כל הפוסקים סתמו דרך כלול של תרנגולים אסור, ורק הח"א המובא במשנ"ב שם ס"ק כ"ח מחמיר אף ברפת בקר, ועל ביאורו"ל שם מה שהקשה).

דבר שבקדושה במקום ריח רע

אסור לומר דבר שבקדושה במקום שיש בו ריח רע, באופן שדרך בני אדם להצטער מהם, ואלו הן הדברים שצריך להרחיק מהם משום ריח:

מים סרוחים - ולכן מקוואות שמימיהן סרוחים, אסור לומר דבר שבקדושה עד מקום שמרגישים ריח שדרך בני אדם להצטער מהם (משנ"ב סי' פ"ו סק"א). ויש לזהר בזה בבורות המיועדים לטבילת כלים שאם עולה ריח רע ממי המקוה אין לומר שם הברכה.

מקום שיש שם יין או פירות שנשתחו זמן רב ומעלים ריח רע מעופש (משנ"ב סק"ג בשם א"ר והובא בפמ"ג, אולם במשנ"ב שם כתב דמהרמב"ם משמע דמותר ורק גדולי החכמים היו נוהגים מזה בעת התפילה).

נבילה סרוחה, עורות מעופשים וכדו', קיא (ברעכ"ן) שמעלה סרוח, אפשר שמצד הדין אסור לומר דבר שבקדושה שם (א"י בוטשאטש).

ריח רע שנחשב כצואה וצריך להרחיק ממנו אינו אלא ריח שנסרח מחמת עיפוש ורקבון, אבל דבר שריחו רע מעצמו ולא מחמת עיפוש, ליכא איסור ומותר לומר דבר שבקדושה לידו (משנ"ב סי' כ"ג בשם הח"א א"א בוטשאטש).

ואלו הן הדברים שא"צ להרחיק מהם משום ריח:

ריח עטרן ונפט (ח"א שם). ריח הבא מעשן העולה מאש שנשרף שם דברים המעלים ריח כגון נוצות הנשרפות (א"א שם), וכן שאר חומרים הנשרפים [פלסטיק, ניילון] המעלים ריח, ריח מאכלים חריפים, תרופות ויטאמינים וכדו', ריח הבא משכרות, ריח במקומות שמצויים בעלי חיים כגון גן החיות - בכל אלו מותר לומר דבר שבקדושה (ובא"א שם הביא כמה ראיות לזה: א) דהא אין לך מי שאין נפשו קצה בריח נוצות הנשרפות, ועכ"ז בחר הקב"ה בקרבנו של עני שתהא מיונים, והרי מחשבות הכהנים היו תמיד בתורה ומשמות הק' וסודות עליונים ובפרט בעת הקרבן, ועכ"ז דהם אינם בגדר ריח רע. ב) דחז"ל אסרו לסכך הסוכה בעשבים שריחם רע מחשש שמא יצא מחסוכה שנפשו קצה מהם, ולא אסרו מחמת שאסור לברך שם. ג) וכן לא אסרו להדליק נר שבת בצמר ועטרן אלא משום שמא יניחו ויצא, ולא משום שא"א לברך שם ואסור להרהר שם ואין זה כבוד שבת לישוב במקום כזה, ועכ"ז שכל אלו אינם בגדר ריח רע).

תמצית השיעורים בהל' יחוד

שנלמדו בבית מדרשינו ע"י הרה"ג ר' ישראל שלום גאלדבערגער שליט"א מרבני כוללנו חק'

בהרבה הלכות יש מחלוקת ואנו לא ירדנו לפורטם אלא כתבנו רק את ההוראה למעשה

נמצא שם ואם בעלה בעיר מותר אפי' אם אשה לבד נמצאת שם.

(ד) ב"ב ורמת גן או ב"ב וגבעתיים וכו' ב"ב ות"א או ב"ב ופי"ת לא נקרא עיר אחת לגבי בעלה בעיר ורק מה שנקרא בפי האנשים עיר א' זהו עיר אחד.

(טו) מותר לאשה להתייחד עם אדם שאשתו עמו דהיינו שהוא בבית א' ואפי' עם פרוץ אבל עם נכרי אסור אפי' כשאשתו עמו.

(טז) שמירת אשתו מהני אפי' בלילה כשישנים ואין צריך עוד שמירה ולכן כשבאה אשה לישן בבית מספיק אם אשתו עמו.

(יז) מותר לאדם להתייחד עם ב' נשים אם בעלה של אשה אחת נמצאה בעיר.

(יח) וכן מותר לאשה להתייחד עם ב' אנשים פרוצים אם לבעל א' אשתו משמרתו.

(יט) כל מי שמותר להתייחד עמה הוי ג"כ שומר דהיינו מותר לאדם להתייחד עם אשה ובתו נמצאת עמו או אמו נמצאת עמו או אחותו נמצאת עמו. דכיון שהוא מותר להתייחד עמה הוי ג"כ שומרת לגביו.

(כ) מותר להתייחד עם אשה אם יש שם קטנה מגיל 5 עד 9 משום דהוי שומרת ואין נפק"מ אם זה בתה או סתם קטנה וכן קטן מגיל 5 הוי שומר.

(כא) מותר לאדם להתייחד עם ב' גיסות דהיינו אחות בעלה או אשת אח בעלה וכן אשת אח שלה כלומר כל הגיסות כשהן ב' ביחד מותר להתייחד עמהן.

(כב) מותר לאדם להתייחד עם אשה ואחותה.

(כג) מותר לאדם להתייחד עם אשה ובתה החורגת דהיינו בת בעלה.

(כד) אם פתח פתוח לרה"ר אין בזה משום יחוד, ופי' פתח פתוח דהיינו שיש שם עוברים ושבים ולכן גם אם פתוח לחדר המדרגות ויש שם אנשים שעוברים ושבים לא הוי יחוד.

(א) אסור לאיש להתייחד עם אשה בין ישראלית בין נכרית בין פנויה בין נשואה בין זקנה בין ילדה, וכן אסורה אשה להתייחד עם איש בין ישראל בין גוי בין צעיר בשנים בין זקן.

(ב) איסור יחוד הוא עם ילדה "מבת ג' שנים ומעלה" ועם ילד "מבן תשע שנים ומעלה".

(ג) מותר לאיש להתייחד עם בתו וכן אשה עם בנה וכן סבא עם נכדתו וסבתא עם נכדה.

(ד) ילדים מאומצים או ילדים חורגים אפי' מקטנותם יש בהם איסור יחוד וצריך להזהר בזה מאד כי יש כמעט בכל יום שאלות בבית כזה.

(ה) מותר האיש להתייחד עם אחותו באופן עראי אבל באופן קבוע אסור ולכן עד ג' ימים יש היתר ויותר מג' ימים יעשה שאלת חכם.

(ו) שאר כל הקרובים יש בהם איסור יחוד.

(ז) מותרת אשה להתייחד עם ב' אנשים כשרים דהיינו אנשים שהם שומרי תו"מ, אבל פרוצים אסור אפי' עם עשרה, ואנשים שאינם שומרי תו"מ הם בגדר פרוצים.

(ח) וכ"ז הוא ביום אבל בלילה כשישנים צריך ג' אנשים דצריך ב' שמירות.

(ט) אם א' כשר וא' פרוץ ג"כ מותר, ובלילה כנ"ל.

(י) אסור לאדם להתייחד עם ב' נשים ועם ג' יש מחלוקת וצריך להחמיר.

(יא) אשה שבעלה בעיר מותר לאדם להתייחד עמה מפני שאימת בעלה עליה אבל אם לבו גס בו דהיינו שיש ביניהם ידידות היוצרת מצב שלבו גס בה אסור אפי' אם בעלה בעיר.

(יב) מותר לאשה להתייחד כשבעלה בעיר אפי' עם אדם פרוץ ולכן כשבעל מלאכה בא לבית מותר לאשה להמצא שם כשבעלה בעיר.

(יג) ולכן כשבא הבעל מלאכה לבית צריך לברר מי

לסיום הענין נביא כמה דוגמאות הלכה למעשה איך שצריכים לנהוג

(א) ילדה מגיל 3 ומעלה יש עמה איסור יחוד וצריכים בזה להזהר מאד כי זה מאד מצוי כשיש בבית בת קטנה כגון בת אחיו או בת אחותו או גיסתו הקטנה ואין משימים לב שיש בזה איסור יחוד כשהאשה יצאה מהבית והבעל נשאר לבד עמה.

(ב) וכן כשיש בבית בן מגיל 9 ומעלה ומביאים נערה להשגיח צריכים מאד להזהר שלא יהי' איסור יחוד או שיהי' שם אחותו שהוא מגיל 5 או בן אחר שגם הוא מגיל 5 ומעלה.

(ג) וגם צריכים לידע בלילה כשהולכים לישון צריך ב' שמירות ובאופנים הנ"ל שמותר זהו רק ביום ובלילה צריך עוד שומר.

(ד) בענין הליכה לרופא אם זה בעיר שבעלה נמצא שם יש היתר ע"י שבעלה בעיר ואם הולכים מחוץ לעיר ויש בזה איסור יחוד צריכים להיזהר או שבעלה הולך עמה אבל לפעמים בפרט בימי הקיץ שקשה לבעל לנסוע עמה מחוץ לעיר אם המרפאה נמצא במקום ציבורי ויש נכנסים ויוצאים לחדר הרופא לא הוי יחוד אבל במרפאה פרטית שאע"פ שיש מזכירה אבל בדרך כלל היא לא נכנסת באמצע ביקור יש בזה משום איסור יחוד. ויש ב' עצות או שתקח א' מגיסותי' או חמותה או קטנה מגיל 5 עד תשע.

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא דצדיקא

הגה"ק רבי ארי' לייב בן רבי יוסף זי"ע מראוונא

יומא דהילולא ד' אדר (תקנ"א)

הנקרא "ר' לייב שרה'ס"

ואלה תולדות

ההוא עברו אנשי הצבא במחוז ההוא ובזזו כדרכם מכל אשר באו תחת ידם וגם בעיר קאזניץ שללו ופתחו כל האוצרות, וגם בחנותו ביקרו אך לא לקחו מאומה רק הבתי עינים שמשש ר' לייב שרה'ס ואז הבינו מאמר, ויהי לנס.

ביטל כמה גזירות

בשנת תקמ"א נתחדשה גזירה חדשה על ישראל, שצריכים לשלוח ילדי ישראל לה"שולע'ס", אז נסע ר' לייב כדרכו בקודש לפלטרין של מלך בעיר המלוכה וויען בבחינת רואה ואינו נראה, ורק להקיסר לבד נראה, ונכנס באמצע אסיפת המלך עם שריו ויועציו, ולא ראו אותו רק המלך, והמלך נתבהל מאוד, ושאל איך נכנס היהודי הזה, ולא ידעו מה הדבר, והראה להם באצבעו ולא ראו כלום, וחשבו שהמלך נשתגע, ויגש אליו ר' לייב והתחיל להכות את המלך מכות אכזריות, והמלך התחיל לצעוק בקולי קולות, והשרים המה ראו כן תמהו על המעשה אך לא ראו כלום, כשיצא אמר שזו קליפה נוראה ולחם אותו כל ימיו.

אשכנתי דרבי

בשנת תקנ"א איתרמי שהקיסר מווינן - אשר אתו ערך ר' לייב המלחמה הכבידה - נסע דרך עיר יאלטישקוב עיר גורו של ר' לייב ונשברה ארבעת האופנים של מרכבתו, והבין המלך שלא מקרה היא זה, ואמר ידעתי גם ידעתי כי ר' לייב עשה לי את זה, אלך לביתו ואראנו, ונכנס לביתו ולא מצאו, אמר המלך לבני ביתו שכשיבוא ר' לייב תאמרו לו שאני הולך למות, כי אין לי כח לסבול עוד היסורים אשר הוא עושה לי, אבל שידע שגם הוא לא יאריך ימים, וכשגמר לדבר דבריו יצא, וכשבא ר' לייב לביתו ורק דרך על מפתן ביתו, קרא בקול ואמר: אוי, כבר נכנסה הטומאה אל ביתי, וכאשר סיפרו לו דיבורו של הקיסר התחיל לבכות בקול קורע לבבות, ונכנס לביתו והתחיל לצוות מחמת מיתתו, וציוה שיקברוהו בלי שום כבוד, רק לעשות לויה באופן צנוע, וביום ד' לחודש אדר שנת תקנ"א השיב נשמתו ליוצרו, ואכן קיימו צוואתו ועשו לו ליה פשוטה וצנועה, ועל מצבתו לא כתבו כלום רק שמו ויום הסתלקותו ובנו אוהל כמין סוכה רעועה מעץ, וגג של קש ותבן, ופע"א בא איש עשיר ונדב רוצה לבנות אוהל חדש כיאות, ושולחו לשאול להרה"ק מאפסא זי"ע, ואמר רק בתנאי שישארו את גג הקש מלמטה, וכשרצו לעשות את הגג ראו שהתבן מפרע, ורצו לסלק מקודם את התבן ולחזירים אח"כ, אך כשעלה הפועל להסירם נפל ומת, ובא נכדו ואמר שבדואי לנכד לא יארע כלום, ואמר שהוא יעלה, כשעלה נפל ולא ניזק, אבל הרה"ק מאפסא ציוה שאל יבנו יותר שנראה שגם לאחר מותו שונא את הכבוד.

הגה"ק רבי ארי' לייב מראוונא זי"ע נולד בשנת ת"צ לאביו רבי יוסף ז"ל, ונקרא ר' לייב שרה'ס ע"ש אמו משום מעשה שהיה דאמו מרת שרה היתה בת לאיש פשוט הגר בכפר אחד במדינת אשכנז והיא היתה צנועה וכשרה, פעם אחת רצה בן הפריץ לקחתה לאשה, ויקרא הפריץ לאביה ואמר לו שהוא גוזר עליו שיתן בתו לבנו לאשה ואם לא מרה תהי' אחריתו ונזדעזע האיש לשמע אזניו, ורץ לביתו וסיפר להם את כל צערו ולטכס עצה מה לעשות להנצל מהצרה הזאת, ואב' החזיק בביתו מלמד לבניו כהמנהג בימים ההם ושמו ר' יוסף והי' חכם וזקן, ואשה לא היתה לו, והחליטו בדעתם שר' יוסף יקחנה לאשה ועי"ז תנצל מבן הפריץ, ור' יוסף הנ"ל הי' אחד מל"ו צדיקים שבדור שנדד לאותו הכפר בראותו ברוח קדשו כי שם מחכה לו בת זיווגו שיש לה נשמה גדולה, ואמר ר' יוסף לזוגתו שרה, היות כי עשית דבר גדול כזה שרצית להנשא לאיש זקן שלא יאריך ימים אתך, רק כדי להנצל מאיש נכרי ובליעל, על כן אני מבטיחך שתלד בן צדיק וגדול ויביא הרבה טובה לישראל, ועל כן קראו אותו ר' לייב שרה'ס על שמה כי בזכותה נולד צדיק וקדוש זה, וכן הוא עצמו חתם את שמו הק' כן.

עבודתו הק'

כל ימיו פעל ועשה לצורך ישראל בפדיון שבויים ותיקוני נשמות, ולסיבה זו נסע מעיר לעיר לקבץ מעות לפדיון שבויים, ולתקן בדרך נשמות וגלגולים, וגם חיפש נשמות טהורות וקדושות אשר נטמנו בין אנשים ריקים ומגושמים, וקרבהם לתורה ולעבודה, וכמו כן השתמש הרבה פעמים בשמות של קפיצת הדרך או שהיה רואה ואינו נראה כדי לבוא לעזרת ישראל ונכנס לפלטרין של מלכים ושרים מבלי לראותו וכך ביטל כמה גזירות כידוע. כן ידוע שהיה מפרנס את הל"ו צדיקים הנסתרים שבדורו, וזו היתה לו בירושה מרבו הבעש"ט הק' שזן וכלכל את הצדיקים הנסתרים בחיים חיותו, ובהעלותו השמימה הנחיל מידתו זו לתלמידיו ר' לייב שרה'ס.

רוח הקדוש

סיפר הרה"ק ר' בונם מפרשיסחא זי"ע שפע"א הי' ר' לייב שרה'ס בקאזניץ ובעל אכסניא שלו ראה עליו שאין תוכו כבד והוא איש מורם מעם, וכשהיין ר' לייב א"ע לנסוע ביקש ממנו בעל האכסניא שיקנה ממנו איזה דבר, וברצונו היה שע"ז ישאיר ברכה בביתו, ואכן עשה הרה"ק כרצונו ונכנס לחנותו, ומשש כל סחורתו בידי הקדושים, ועל כל דבר אמר "אין זו סחורה", רק על זוג בתי עינים אחד אמר "זו סחורה", אבל לא למענו, ונסע משם, בשנה

חבורת יסודי התורה

שני התאחדות אפרים דקהל יטב לב דיסאטמאר

נתיסודה עיי כיק מון רבנו עטיר שליט"א

במעמד אלוני יסראל • לוי בשעבר תשס"ז לפ"ק

ויזרע יצח"ק ויברכהו ה'

בשיר וקול תודה הלל וזמרה, נביע בזאת השורה, ברכת מזל טבא וגדיא יאה, משמי מרומא עילאה, קדם מע"כ הרבני הנעלה והנכבד, כל היום חונן ומלוה במעשי צדקה וחסד, גומל חסדים טובים לפרט ולכלל, אהוב ונערץ על כל, רב תבונות ונעים הליכות, שמו מהללים בכל התשבחות, תומך תורה ולומדיה ביד רחבה ורוח מסורה, עושה ומעשה למען הרמת קרן התורה והחסידות בקרב קהילתינו המעטירה,

מוה"ר יצחק אייזיק ווייס הי"ד

מגדולי בעלי צדקה וחסד בקהילתנו הק'
ומעמודי התווך של חבורת "יסודי התורה" פה בני ברק

לרגל שמחתו בנישואי בנו היקר ומופלג

כמר מאיר עבי ני"ד

עב"ג הח' שתחי' למזל טוב

והננו בזה אליו בברכה, יוסף ה' עליו אלף פעמים ככה, ובכל אשר יפנה ישכיל בהצלחה,
וירוה רב תענוג ונחת מכל המשפחה, ומשמחה זו יושפע לו עונג וגם שמחה, בריבוי
והמשכה, בלי קצבה והערכה, אמן.

המברכים במזמור לתודה

המארגנים

קורות וסדר תקופת ימי בית שני מיוסד עפ"י מדרשי חז"ל וספרי אגדה

תקופת בית שני

כ"ו

קיצור מגליון הקודם:

יונתן נהרג ע"י אחד משרי יון שהיה ממונה על עיר עכו אשר לקחו בשבי במרמה כאילו הוא רוצה ליתן לו את עיר עכו, ויכתן שמעון בנו של מתתיהו לראש על ישראל, והוא פרק את יתר עול מלכות יון, והשיב את עטרת ישראל ליושנה.

מתוך ביתו צצה עליו הרעה:

ויעל יוחנן עולות וזבחים במזבח ויחל את פני ה' אלוקיו, ויצא בחיל גדול על תלמי, וגברה יד יוחנן עליו, ויתבצר תלמי מפניו במבצר דגון שמעל יריחו, ויצר עליו יוחנן כל כלי מלחמה ויכבד עליו המצור, וירא תלמי הבליעל כי כלתה אליו הרעה מאת יוחנן כה"ג, ויעל את אמו ואחותו [אשתו] על חומות המגדל ויך אותם ויסרן ביסורים רעים ומשונים לעיני יוחנן, ויאיים להפילן מעל החומה ארצה אם לא יחדל מן המצור, ויבך יוחנן ככי גדול כי נכמרו רחמיו על אמו ואחותו, ויצעק: אמי ואחותי, למען נפשכם אחדל מלהלחם בעיר ואל יתפאר האויב כי בגבורתו ואימתו תחדלנו. ותצעק אם יוחנן מעל החומה ותדבר על לב בנה לכל ירפה את ידיו מן המצור, כי לא על חמלה ולא על רחמים אתה ניצב פה, כי אם לנקום דם הצדיקים מיד הרשע, ואם אמות, הנני שמחה בזה ותהי מיתתי נקמתי, כבדני בני וחזק ואמץ במלחמה ונקום נקמות אביך הקדוש ואחיך הנעים, ויתאמץ יוחנן ברוחו וילבש קנאה להרוס את החומה ולהנקם מתלמי האכזר, אבל כראותו את אמו מוכה ומרוטה, נפל לבו בקרבו, ותקרא אמו אליו עוד הפעם ביסוריה כדי לעודדו ולהחזיקו, אבל יוחנן לא היה ביכולת לכבוש את רחמיו בראותו את מראה אמו העלובה אשר מעל החומה, וירץ מן העיר, ויתפלל אל ה' שינקום את נקמתו מתלמי הרשע צורר בית חשמונאי.

והימים היו ימי תקופת השנה, והנה קרבה שנת השבע שנת השמיטה, וישב יוחנן הרצוף בצערו לירושלים, ויתאכזר תלמי הבליעל ויורד את שיבת חותנתו ביגון שאולה, אותה ואת בתה ביום אחד, ויזדרזו עבדיו להרוג את אשתו תחילה לעיני העם ואחריה הרג גם את אמו, וכמו ששוחט איש את הבמה רח"ל, ונתירא תלמי מאוד מנקמת יוחנן כה"ג וינס תלמי למצרים וישב שם עד יום מותו.

המשך יבוא אי"ה

שמעון לא האריך ימים על ממלכתו, ככל אחיו החשמונאים אשר פקד ה' עליהם יען אשר העבירו את שבט המלוכה מיהודה, שמעון נתן את בתו לתלמי בן חובב לאשה, ויתן לו שמעון גדולה, וישם אותו לפקיד בערבות יריחו, והי' תלמי עשיר גדול וירם לבבו ויט אחר דרך המתיוונים, ויתנכל להעביר המלוכה אליו. בחודש שבט שנת שמיני למלכותו, קרא תלמי את שמעון חותנו למשתה במבצר קטן אשר בנה לו שם, וכטוב לב שמעון ובנו הורקנוס ביו, ויקם תלמי והאנשים אשר התביא במארב ויהרגו את שמעון חותנו בחרב וגם העבדים משרתי פני המלך, ויתפוש את המלכה אשת שמעון ואת בנה הורקנוס ויאסור אותם באזיקים, ויכתוב תלמי הבליעל את מעשיו לאנטיכוס מלך סוריא לשלוח לו חיל לרשת את ארץ יהודה ועריה, וישלח גם מעדת מרעיו להסית את שרי החיל ביהודה לסור אחריו, והבטיח שישלם להם גמול טוב כמעשיהם, וישם תלמי את תקוותו בצדוקים שיתנו גם הם את ידם עמו, בכדי להכשיל את מלכות בית חשמונאי, ויתאכזר תלמי עוד ויהרג את הורקנוס בן שמעון כה"ג, ויוחנן בן שמעון הצעיר הצליח לנוס מפניו על נפשו, וימלט לעיר עזה, וירדוף תלמי הרשע אחריו, וכששמעו אנשי עזה שתלמי הרג את חותנו שמעון שהיה כל כך חביב בעניהם, סגרו לפניו את השערים ולא נתנו לו לבוא העירה, ויסוג תלמי מפניהם אל מבצר דגן אשר ביריחו.

וימור יוחנן בן שמעון לעלות לירושלים וימליכוהו הזקנים והכהנים תחת שמעון אביו, והי' יוחנן בן שמעון מלך חמישי לבית חשמונאי, והי' צדיק מעיקרו ונאמן כאבותיו ויחזק את בני ישראל השבורים והרצוצים, והיה כהן גדול לקל עליון, שהיה הוא היחיד מבני החשמונאי שעמד ושימש במקדש בעבודת יום הכיפורים, ואשר לכן נתכנה יוחנן כהן גדול.

בעזהש"ת

ליזענסק

לקראת היומא דהילולא של
רבינו ר' אלימלך מליזענסק זיע"א

החל ביום שישי כ"א אדר ב' הבעל"ט

אחרי ההצלחה הגדולה משנים קודמות

אנו מארגנים גם השנה

אוטובוס מיוחד לאנ"ש

במסלול נרחב מיוחד

הנסיעה היא גם לנשים

**המקומות מוגבלים
וכל הקודם זוכה**

ברוך משה פינקלשטיין

טלפון 03-5707936

פלאפון 050-4123401

**מסלול
24 שעות**

קבוצה א':
קראקא ליזענסק

קבוצה ב':
קראקא צאנז רימנוב
דינוב ליזענסק

קבוצה ג':
קראקא אושוויץ
בירקנאו ליזענסק

**יומיים
פולין**

**פולין
אוקראינה**

**פולין 5
ימים**

**שב"ק
בליזענסק
או ברימנוב
מיום ד' בערב
עד מוצש"ק
גם למשפחות**

לקט אמרי קודש מפי צדיקי וקדושי עליון בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

דבר בעתו

ד' פרשיות – שבת שקלים – עניני מחצית השקל

חודש אדר מורה על התקופות והבטיחות עליו יתברך על הישועה ובטיחות הזה נמשך מקדושת שבת זו שקורין בו פר' שקלים.

התעוררות השקלים באדר שהוא כמו אלול שנתקן לתשובה מאימת הדין כן אדר מתוך אהבה שימי ניסן ממשמשין ובאין שהוא התחדשות שנותן לבני ישראל שבחר השי"ת בן להיות עמו וחלקו. (שפת אמת)

לכן גם עתה בזמן הגלות שאין לנו המצוה הזאת התקנה לזה נתנית הצדקה יותר מכדי יכולתו כמ"ש וחצי את כספו וגם את המת יחצון אם מנדבת לבו נותן צדקה אף בחצי עשרו אזי גם את המת יחצון להציל ממות נפשו ויזכה לחיים ארוכים. (תפארת שלמה)

שקל בא"ת ב"ש גמטריא כ"ז ומחצית מכ"ז עולה אחד וזהו העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט שהכל חייבים ליחדו וכן עשיר במ"ק אחד שאין לך עושר גדול מהמיוחד ה' הד"ל במ"ק עולה י"ב ועם הכולל י"ג דהוא אחד. (שפתי כהן)

זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל וגו' כלומר ב"י יתנו זאת על לבם בעת עוברו על הפקודים פקודי ה' אם יקרה לו לקיים מצוה אחת ממצות ה' או ח"ו כשיתאוה לעבור איזה עבירה במל"ת וכל העולם כולו עומדים במ"ה שהוא חציו חייב וחציו זכאי והמשקל עומד בשוה שלא בהכרעה לנשות צד לכאן או לכאן וההכרעה עתה בידו הוא כשקיים אחת ממצות ה' יכריע המשקל וכל העולם יתקיים ע"י או להיפך ח"ו. (באר מים חיים)

עוד טעם הנה ידוע דהנפש הבאה לעוה"ז מהעולם העליון עכ"ז שורשו נשאר שם במקורה כי רוחניות אינו נעתק ממקום למקום רק מתרבה וחלק הנפש אשר בשמים ממעל מאיר לחלק הנפש אשר בגוף האדם מתחת והחלק אשר בארץ מחויב להשתוקק למקור אשר בשמים ע"כ הנפש נקרא ב' חצאי נפשות. (בני יששכר)

כי באדם יש כח החומרי כליל מעשרה כוחות וכנגדן בנפש כלול מעשרה כוחות רוחנים ולזה אמר עשרים גרה השקל ר"ל כל האדם כלול מעשרים כוחות כנ"ל חצי לה' וחצי לכם ולכוונה זו בא הצווי לתת מחצית השקל לרמזו שיתקן האדם החלק החומרי אשר בו למען יהי כלו קודש לה' והא בהא תלי'. (בעל עקידה)

אמר הרה"ק ר' פנחס מקורין ז"ע: איך וואלט געהרין עס זאל קומען דיע ארבע פרשיות איך זאל זיך זעהן מיט דעם אייבערשטען. (פאר לישרים)

ענין הד' פרשיות שבזמנים אלו פרשיות לשון הפרשה להפריש עצמו מכל רע להיות משכן להשי"ת. (ברכת דוד)

בקריאת פרשיות אלו עושין ישראל קדושים כאילו עושין בפועל ממש בכל העולמות. (ליקוטי תורה)

שני הפרשיות שקלים וזכור קורין קודם פורים שהוא תיקון הנפש מפגם העבר והתגברות על המונע ובפורים נגמר הישועה בפועל להיות נתקן כל העבר ולהתהפך הכל לטובה ובוזה אנו נעשים מוכנים לקבל הטהרה מחדש ועל זה קורין אחר פורים פר' פרה וחודש. (תורת אמת)

בכח סגולת הד' פרשיות יעזרנו ה' לטהר נגעי לבנו מכל הד' יסודות שקלים מרומזו מטבע של אש הראה לו לבטל כח היצר"ר מיסוד אש שהוא הגאווה והכבוד ופ' זכור נגד יסוד המים שעמלק הוא הגורם לכל התאוות וכן מהמים נצמח כל התאות פרה הוא איפר פרה החודש הוא כנגד רוח כד"א ורוח חדשה אתן בקרבכם. (ישמח ישראל)

הנה הד' פרשיות קורין תמיד קודם פסח כי המה ההכנה שיוכל כל נפש ישראל לקבל קדושה בחג הפסח. (אמרי אמת לובלין)

בזמן הזה שאין לנו בית המקדש ואין אנו נותנין שקלינו לכפר בעדינו עם כל זה ונשלמה פרים שפתינו וכשאנו קורין הפרשה הזו נעשה ונתקן הכוונת הנ"ל. (אוהב ישראל)

בפרשת שקלים יש תיקון על פגם הברית שקלים הוא לשון ששוקלים עוונות של אדם וגם מלשון שיקול הדעת ויסוד עולה עד הדעת וד"ל. (שארית ישראל)

לכן נקרא שבת שקלים ע"ש המשקל היינו שישקול מעשיו ויהי ממארי דחושבנא בכ"י וממילא יושפע עלינו שפע שקלים מזהב וכסף נחושות. (דעת משה)

שבת שקלים מסוגל הוא להרבה דברים ובמיוחד מסוגל להמשיכת פרנסה. (עטרת ישועה)

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

יג

יום ג' פרשת חיי שרה תשס"ח לפ"ק

ביקורו של הגה"צ רבי חיים מאיר הלוי וואזנער שליט"א

רב דקהל יטב לב ד'סאטמאר לאנדאן יע"א

עם בנו הגה"צ רבי יוסף בנימין הלוי וואזנער שליט"א

רב דקהל חסידים אלעד

גאב"ד סאטמאר לאנדאן: ביי אונז לערנט מען פארטאגס אסאך מער ווי פריער, ס'איז נתרבה געווארן די לערנערס, פארטאגס און ביינאכט.

דאס איז קלאר אז עס איז דא א סאך וואס האבן ביז יעצט נישט געלערנט און יעצט לערנען זיי יא. דאס איז דער ריינער ריווח פון די זאך.

רבינו: ס'איז ב"ה מוסף והולך.

רבינו פנה אל בנו הגה"צ רבי יוסף בנימין שליט"א: ס'וואקסט דער ישוב דארט אין אלעד, דער חסידישער עולם?

הגרי"ב וואזנער: ס'וואקסט ב"ה זייער שטארק, די חסידישע וואקסן נאכמער ווי די ליטווישע.

מיר אליין האבן אין ביהמ"ד א שיינער עולם, א היימישן עולם, מיט א שיינעם מוסד.

רבינו: באמת אלעד האט זיך דאך געגרינדעט מיט ספרדים, ארגינעל איז דאס געווען א ספרדישע שטאט, די חסידים זענען נאר נאכגעקומען.

הגרי"ב וואזנער: אז די חסידים זענען געקומען, זיי זענען דאך די ווארימע, די עסקנים, און זיי האבן זיך שטארק אנשוויקלט.

גאב"ד סאטמאר לאנדאן: ס'האבן זיך דארט אויפגעשטעלט שיינע חסידישע מוסדות, מיידל שולע'ס.

הגרי"ב וואזנער: אין אונזער תלמוד תורה איז דא איבער פיר הונדערט קינדער בליעה"ר.

רבינו כבוד לברך על היין

רבינו שליט"א קבלו בכבוד ופרס בשלומו לרגל בואו לארצה"ב להשתתף בשמחת נשואי נכדו בן חתנו אדמו"ר מקאסוב שליט"א **גאב"ד סאטמאר לאנדאן שליט"א:** מיין איידעם (אדמו"ר מקאסוב שליט"א) קומט דאך אהער...

רבינו שליט"א: יא, אין בארא פארק איז ער גאר א חשוב'ער רב, א מושפיע אויפן ערענסמן אופן. א בר אוריין א בר אבהן.

גאב"ד סאטמאר לאנדאן: פון איין זייט איז ער א ווארעמער, אן עובד ה', פון די צווייטע זייט איז ער א מרכיין תורה, ער זיצט און לערנט, און איז מעודד יונגעלייט.

רבינו: ווי לאנג בלייבט דער רב דא?

גאב"ד סאטמאר לאנדאן: ביז מאנטאג מיטאג.

פאר יעדן טאג וואס איך פעל פון די קהילה, באצאל איך שפעטער תשלומי ד' ו'ח'...

רבינו: עס איז זייער גוט אזוי, ס'איז א סימן אז מ'מוט...

ושאל רבינו שליט"א אודות המצב של קביעת עיתים לתורה אצל האברכים בני קהלתינו בלאנדאן.

גאב"ד סאטמאר לאנדאן: יא יא, ב"ה, דער מציאות איז אז דער שוואונג מיט וואס דער עולם האט אנגעהויבן צו לערנען מסכת גיטין - דער אייבערשטער זאל העלפן אז ס'זאל טאקע זיין צום גוט'ן - ברוך השם, ס'איז זייער שטארק, ס'איז ממש מיט א שוואונג.

רבינו: ב"ה, ס'האט זיך אנגעהויבן דער ווינטער, און מען האט אנגעהויבן צו לערנען, דער עולם זיצט און לערנט.

ואיחל רבינו: "לחיים, לחיים, דער אייבערשטער זאל העלפן מי'זאל שטענדיג קומען אויף שמוחה, מיט פרייליכע הערצער, ביי קינדער און קינדס קינדער, מיט נחת וכל טוב, מיט געזונט.

ואיחל גאב"ד סאטמאר לאנדאן: מי'זאל קענען אלעמאל ברענגען גוטע בשורות.

ונסוב השיחה על השערורי' שהיה בלאנדאן כאשר מחמת החוק נאסר שהיית הכפרות בערב יוה"כ פ' בכפרות רבינו שליט"א המשיך השו"ב הרה"ח ר' אברהם גאטעסמאן שליט"א לשחוט כרגיל בביתו ומכל קצוי העיר לאנדאן נהרו רבים לבית מדרשו לשחוט וב"ה שלא אירע כלום

גאב"ד סאטמאר לאנדאן: דאס איז געווען א מופת... די גאנצע וועלט האט גערעדט דערפון.

דאס האט אזוי שוין געקלאפט, ס'איז באמת געווען לתפארת.

איך האב א חזקה פון א שוחט וואס שחט פאר מיר, מי'איז דאך נישט משנה קיין חזקות, מה עשה הקב"ה, איין 'קנה' איז געווארן פארשניטן האב איך נישט געהאט קיין ברירה האב איך געמוזט צוגיין דארט, און כ'האב געמאכט נאכאמאל כפרות אין בית המדרש, ס'האט זיך געפירט אזוי אז איך זאל קענען מיטהאלטן מיטן עולם אויך.

רבינו: איך האב געהאלטן אז ס'איז געווען איבערגעטריבן די גאנצע שרעק, ס'איז נישט געווען ממש אזוי געפערליך...

גאב"ד סאטמאר לאנדאן: אבער די גאנצע שטאט איז זיך צוזאמען געלאפן אהין.

אה, די יונגעלייט האבן באוויזן ארבעט ס'איז געווען פלאי פלאות, מ'האט אזויפיל געמוזט פאר א 'מנהג', מיט אלע חידורים, מיט אלע ענינים, מיט אזא התרוממות.

רבינו נפרד ממנו ברב ברכות

יום ג' פרשת שמות תשס"ה לפ"ק

ניחום אכלים אצל הגאון רבי משה מנחם ווייס שליט"א

דומ"ץ קהילת יעקב פאפא בארא פארק

בישבו בעמק הבכא ע"פ אמו ע"ה - אלמנת הרה"ג ר' יעקב ווייס ז"ל ר"מ ישיבת פאפא

רביצין... (החתונה של מרן הברך משה זי"ע התקיימה ממש לפני פסח ביום כ"א אדר תש"ו).

דומ"ץ פאפא: איך האב געהאט א שאלה, מיר האבן געטראגן די מאמע קיין ארץ ישראל, דער טאטע האט געוואוינט אין ארץ ישראל, ער ליגט דארט, האבן מיר די מאמע אויך געפירט אהין. האבן מיר געהאט א שאלה אויפן פליגער צי מ'הייסט א אונג ר"ל. היות מ'קען דאך נישט טוהן קיין שום התעסקות לצורך המת, איינער האט געוואלט זאגן אז אין אזא פאל אז מ'קען ממש גארנישט טוהן הייסט מען נישט קיין אונג.

איך בין מסופק געווען דערין, למעשה האב איך אליין בייגעוואוינט אז מ'הייסט יא א אונג, אונזער פליגער האט געדארפט אנקומען קיין ארץ ישראל ערב שבת 12 אויגער. עס איז געווען א געפאקטער פליגער, מיר האבן דאך גענומען דעם טיקעט אין די לעצטע מינוט זענען מיר געווען גאנץ אונטן, אז מי'זארט ביו ווען יעדער גייט ארויס איז דאס דאך נאך א שעה, נו, עס איז דאך ערב שבת, האבן מיר אויפן פליגער געדארפט טוהן א התעסקות אז מיר זאלן זיצן די ערשטע וכדומה, איז דאס געווען א ענין פון א התעסקות לצורך הענין.

דומ"ץ פאפא: דער טאטע (הרה"ג ר' יעקב ווייס ז"ל) האט געהאט א שייכות מיטן סאטמארער רבי'ן (מרן בעל ברך משה) זצ"ל פון זענטא. (ע"י ספר ומשה היה רועה ח"ב פרק י"ז הערה ר"ה ובה"ז פרק ל"ג).

מיין טאטע האט געוואוינט אין וואדקערט, ער האט געהאט תורה וגדולה במקום אחד, ער האט דארט געהאנדלט מיט וויין.

רבינו שליט"א: וואדקערט איז דאך געווען ביים גרעניץ פון אונגארן מיט יוגאסלאוויען, זענטא איז געווען אין יוגאסלאוויע, אזוי איז עס געווען נאנט.

דומ"ץ פאפא: נאכן קריג האט ער נאך געטראפן עטליכע פעסער וויין וואס זענען געווען פארזיגלט, האט ער געשיקט דערפון אויך פארן רבי'ן, כ'מיין אז דער רבי איז דעמאלטס געווען אין פעסט - ער האט געשיקט פאר עטליכע רבנים, פארן קאפישער רב, און נאך רבנים וואס ער האט געקענט פון פריער - אז זיי זאלן האבן וויין אויפן ערשטן פסח נאך די קריג.

מיין מאמע ע"ה האט געפרעגט די רביצין תחי' (הרפ"ש) צי זי געדענקט ווען מ'האט געשיקט די וויין, האט זי געזאגט אז זי איז נאך דעמאלטס נישט געווען די

דא און איינער דארט, און די שאלה איז ווער עס איז מכריח אויפן אבילות, זאגט דער חכמת אדם, אויב מ'קומט אבער צוריק און מ'זיצט צוזאמען, איז נישט קיין שאלה.

נו, מ'פסק'עט אזוי?

רבינו: ביי אבילות זיכער. אז דער חכמת אדם זאגט איז דאס פונקט גענוג. להקל, ס'איז דאך נישט דער ערשטער מאג, ס'איז דאך דער לעצטער מאג. כ'האב געזען דער חשב האפוד (ח"ב סי' קנ"ג) נעמט אויך אן ווי דער חכמת אדם זאגט לויט דעם ש"ך.

ער מאכט נישט קיין חילוק צווישן גדול הבית, ער זאגט קלאר ארויס אז אויפן זעלבן מקום איז נישט קיין חילוק. אנדערע נעמען אן אז ביי ברודער איז דער עלטסטער, דער גדול בשנים איז דער גדול הבית.

דא איז דער עלטסטער ברודער נישט מיטגעפארן? נו, גייט מען אזוי. הגם עס זענען דא אחרונים וואס זאגן אז כבנון דא הייסט דער ת"ח דער גדול הבית...

כ'זועל אייך זאגן, איך געדענק א מעשה, ר' אברהם שענהברון ע"ה - ס'איז שוין א מעשה מיט לאנגע יארן צוריק ס'איז שווער צו געדענקען פונקטליך - ער האט געהאט אזא מעשה, זיין טאכטער איז ל"ע אוועק, דער מאן איז מיטגעפארן קיין ארץ ישראל צו די קבורה, און זיי דא זענען שוין געזעצן פריער, איז געווען די שאלה צו דער מאן קען אויפשטיין צוזאמען, און דער פאפער רב ז"ל האט גע'פסק'עט להקל.

איך געדענק דער טאטע ז"ל איז אויך דעמאלטס געווען דארט ביים ניהום אבליים צוזאמען מיטן פאפער רב ז"ל, מען האט איהם אויך אנגעפרעגט די שאלה. און זיי האבן דעמאלטס מכריע געווען להקל.

ס'איז שווער צו זאגן פונקטליך די הוראה, ווייל ס'איז שוין געווען מיט לאנגע יארן צוריק, אבער מ'קען דאס מברר זיין ביי די קינדער.

דומ"ץ פאפא: ס'קען שטימען, ווייל מיר האבן געהאט די זעלבע שאלה ווען דער טאטע ז"ל איז אוועק, איך בין אויך דעמאלטס מיטגעפארן, דער פאפער רב ז"ל איז דעמאלטס דא געזעסן און ער האט שוקל געווען אהין און אהער, האט ער שפעטער צוריק געשיקט זאגן אז מ'קען אויפשטיין צוזאמען, נאר דעמאלטס האט דאך נאך די מאמע ע"ה געלעבט (מדין גדול הבית) כ'זויים נישט וואס זיינע צדדים זענען געווען.

רבינו: און אז מ'איז שוין אנגעקומען אין פארנט? ס'איז נישט קיין סברא צו מאכן א חילוק, נתת דבריך לשיעורין, ווען יא און ווען נישט?

דאס אליינס אז מ'פארט וועגן דעם מות איז אויך אן התעסקות, עס איז דאך נישט דער דין אז מ'איז פטור פון מצוות ווייל מ'קען נישט מוהן צוויי זאכן (וכפי שכתבו התוס' סוכה כה. ד"ה שלוחי לגבי העוסק במצוה פטור מן המצוה), א אונג איז פטור מכל המצוות ווייל די תורה האט גע'פטר'ט פון אלע מצוות כדי מ'זאל זיך קענען אפגעבן מיטן מות (עי' בתוס' ברכות יח. ד"ה ואינו, וברא"ש שם אות א' ע"פ הירושלמי דהוא משום כבודו של מות, ובבב"א י"ד ריש סימן שמי' ביאר דהוא משום שיהא לבו פנוי ומחשב על צרכי המת), מילא איז נישט מסתבר אז מ'זאל רעכענען צי מ'מוט יא עפעס צי נישט.

ס'איז נאר דא ביי 'נתנוהו לכתפים' (עי' מוש"ע סימן שמי' סי"ג במקום שנהגו שכתפים מיוחדים להוציא המת ולאחר שיתעסקו הקרובים מפרוהו להם, עיי"ש) ביי א ענין וואו מ'איז זיך אינגאנצן מסלק, אבער כל זמן מ'איז טרוד מיטן נפטר איז לכאורה נישט מסתבר צו מאכן קיין חילוק...

א' האבליים: ס'איז דאך דא נאך א מעס אז כל זמן די נשמה איז נישט ביים מקום מנוחה, און ער קען גארנישט מוהן, זאלן די קינדער אויך נישט עוסק זיין במצוות. לויט דעם האט דאס מיט לועג לרש.

רבינו: יא, דאס איז שוין געהויבענע ענינים...

דומ"ץ פאפא: מיר האבן אויך א שאלה בנוגע ווען מ'זאל זיך אויפשטעלן, מיינע ברודער זענען עלטער פון מיר, איך מיט איין ברודער זענען געפארן קיין ארץ ישראל, זיי האבן זיך תיכף דא אראפגעזעצט, הייבט זיך אן די שאלה ווער עס הייסט דער גדול הבית אז מ'זאל נמשך ווערן (עי' סי' שני"ה סי"ב).

רבינו: עס זענען דא וואס זאגן אז אן עלטערער ברודער הייסט דער גדול הבית.

דומ"ץ פאפא: כ'האב געזעהן דעם חכמת אדם (כלל קס"ב סט"ו)...

רבינו: ער זאגט אז ס'איז נישט קיין נפקא מינה, ער מאכט נישט קיין חילוק, אויב ווען מען קומט צוריק, און מען זיצט צוזאמען הייבט מען זיך אויך אויף צוזאמען.

דומ"ץ פאפא: אנהויב מחבר הייבט ער אן מיטן 'גדול הבית', אין ס'ק"יג אינעם גרויסן ש"ך - דער חכמת אדם לערנט אפ דעם ש"ך - אז דער דין פון גדול הבית איז נאר געזאגט געווארן ווען מ'זאגט אין צוויי דירות, איינער

דומ"ץ פאפא: ס'איז געווען ווער ס'איז געוואלט זאגן אז וויבאלד כ'האב זיך דארט געהאט אראפגעזעצט הייסט דאס שוין אנגעהויבן די אבילות, כ'בין אבער נישט זיכער דערין, ווייל איך האב זיך נאר אראפגעזעצט ווייל אויף א געהעריג בענקל האב איך דאך נישט געקענט זיצן, מילא ווען איך וואוין דארט האב איך מקבל געווען אבילות, אבער אז כ'בין בכלל נישט דארט געבליבן.

דומ"ץ פאפא: בעצם איז דא א שיטה אז דער דין פון גדול הבית איז נאר אז מ'עסט ממש צוזאמען, סמוך על שולחנו. **רבינו:** יא, ר' עקיבא אייגן דארט בשם שמש צדקה, ער מאכט דאס זייער הארב אז עס מוז זיין סמוך על שולחנו ממש, אבער אנדערע זענען מקיל (עי' תשורת שי ח"א סימן קמג). ביי אבילות האט מען נישט געזוכט קיין שום חומרא נישט. וקם רבינו ואמר המקום ינחם וכו'.

מוצש"ק פרשת וארא תשס"ח לפ"ק

ביקור הגה"צ חו"פ רבי אהרן מרדכי רוטנער שליט"א

רב ודומ"ץ בעיה"ק ירושלים ור"מ כישיבת המקובלים שערי השמים

אזוי האט ער מיר דערציילט, ארויסברענגנדיג ווי ווייט מ'דארף אכטונג געבן.

הגרא"מ: אין פעסט זענען מיר געווען צוזאמען... עס איז דארט געווען הרה"ק רבי שלום אליעזר'ל און הרה"ק רבי מענדעלע סטראפקובער זי"ע, מיר זענען געווען צוזאמען די גאנצע צייט דארט, דעמאלטס ווען דער רוס איז אריינגעקומען אין פעסט בין איך צוגעגאנגען צו זיי...

רבינו: איר האט דארט געזעהן דעם זיידן? **הגרא"מ:** יא, ביידע זענען דארט געווען, רבי מענדעלע איז דארט געווען פאלש, ער האט דאך נישט געמארט דארט זיין, ווייל ער איז געווען א סלאוואקישער בירגער, ער איז אנמלאפן, אזוי איז ער געבליבן לעבן. איך געדענק דאס אחדות, זיי האבן זיך דארט געהאלטן אזוי נאנט...

רבינו: הרה"ק רבי מענדעלע סטראפקובער זצ"ל איז געווען א גרויסער תלמיד חכם... ווען ער איז ארויסגעקומען פון די קריג איז ער געווען זייער שבור ורצוין. ער איז דאך געווען מפורסם פאר די קריג א צאנזער אייניקל, א בנן של קדושים, א תלמיד חכם.

הגרא"מ: ער האט דאך נישט געטראכט אז עס וועט גארנישט בלייבן... (שאבד שם את כל משפחתו כערך שבעים מוצש"ח הי"ד)

רבינו: ער איז געווען זייער צובראכן.

הגרא"מ: ער איז דאך געווען רב אין סטראפקוב.

רבינו: יא, ער איז געווען א שטארקער רב, איך האב געהערט פון אידן זאגן אז ער האט שטארק געקענט חושן משפט.

רבינו פרש בשלמו, ושאל למטרת בואו לארה"ב לרגל שמחת נשואי נכדו בן חתנו אדמו"ר מהרא"א מספינקא שליט"א, ועוד שמחות במשפחתו. ודברו אודות המחנות האדמו"ר מקרעטשניף רהיבות שליט"א

רבינו: דער מחנות שליט"א איז מיר א קרוב, ווייל זיין שוויגער איז מוין מאמע זי"ל'ס אן ערשטע שוועסטער קינד... זי איז דעם זיידן רבי שלום אליעזר'לס אן אייניקל. (הרבנית בעקר תליט"א - אשת הרה"צ אדמו"ר ר' יואל בעקר זצ"ל האדמו"ר מראצפערט-בראזיל - בת הרה"צ רבי משולם זושא יצחק האלבערשטאם זצ"ל הי"ד בן הרה"ק ר' שלום אליעזר מראצפערט זי"ע"א הי"ד).

פון רבי זושא'לע איז איבערגעבליבן דריי טעכטער נאך די קריג. (הרבנית הנ"ל, אלמנת הרה"ח ר' יוסף כ"ץ תליט"א, ואלמנת הרה"צ ר' אלימלך ריינמאן מנאראל זצ"ל)

דער מאמע זי"ל האט מיר אמאל געזאגט - עס איז אויסגעקומען צו רעדן לגבי געלט - האט ער מיר ארויסגעברענגט ווי שטארק מ'דארף נזהר זיין אין יענעם געלט, האט ער דערציילט אז ווען ער איז אהיימגעקומען פון לאגער איז ער דורכגעפארן די שטאט ראצפערט, האט ער נישט געוואלט אריינגיין אין זיידנ'ס הויז, אין די דירה וואו דער זיידע רבי שלום אליעזר'ל האט געוואוינט... ווייל ער האט שוין געהערט אז עס זענען געבליבן קינדער פון רבי זושא'לע, מילא זיי זענען די יורשים מדאורייתא ווייל זיי זענען טעכטער פון א זון, האט ער נישט געוואלט אריינגיין אין הויז, כדי ער זאל נישט האבן דעם נסיון פון נעמען עפעס אויב עס איז געבליבן פונעם זיידן זי"ל, ווייל ער האט געהאלטן אז ער איז נישט דער יורש דאורייתא.

הגרא"מ: כ'דאך געזעהן, כ'האב פארברענגט דארט א צייט, מ'האט דאך געזעהן...

רבינו: ער איז געווען א שינאווער אייניקל, דעם סטראפקוב'ער רב'ס א זון...

דער פאטער האט דאך מאריך ימים געווען, ער האט איבערגעלאזט סטראפקוב, און ער איז געגאנגען קיין קאשוי, און ער האט איבערגענומען דאס רבנות אין סטראפקוב בחייו.

עס איז געווען פלא'דיגע ענינים צווישן איהם מיט זיין פאטער.

הגרא"מ: דער פאטער, דער סטראפקוב'ער רב, הרה"ק רבי אברהם שלום, פלעגט לערנען אסאך משניות, ווען מ'האט אים געפרעגט פארוואס ער לערנט אזויפיל משניות האט ער געזאגט 'וואס הייסט? פאר די נשמות...', האט מען אים געפרעגט אז ער האט דאך א זון וואס זאל טוהן פאר זיין נשמה? האט ער געזאגט 'דאס לאז איך פאר דיר...'.

רבי אברהם שלום איז געווען א גרויסער פשטן, און א זעלטענער בעל מופת.

רבינו: ווען רבי אברהם שלום איז געווען א אינגל און מ'האט ארויסגענומען די ספר תורה, האבן זיך אלע קינדער געשטופט צו קושן די ספר תורה, און ער האט זיך נישט געשטופט, האט אים דער פאטער געפרעגט פארוואס ער גייט נישט קושן די ספר תורה, האט ער געזאגט "איך האב עס נישט ליב..."

דער שינאווער רב האט הנאה געהאט דערפון "ער זאגט דעם אמת..."

הגרא"מ: ווען מ'האט דערציילט פארן שינאווער רב אז זיין זון דער סטראפקוב'ער רב איז א פועל ישועות, האט דער שינאווער רב געזאגט 'ס'איז מיין מופת...'.

האט ער דערציילט אז ער האט באמת נישט געהאלטן ביים טוהן דעם שידוך, נאר דער מיטעלער בעלזער רב (מהר"י) האט אים צוגערעדט אז ער זאל טוהן דעם שידוך, ממילא אזוי ווי ער האט געמיינט לשם שמים איז דאך נישט קיין פלא אז ער האט אזא קינד...

רבינו: ער האט נאך געזאגט אסאך מער פון דעם, דער בעלזער רב האט צוגעשטופט דעם שידוך, ווייל זי איז געווען א קרובה, זי איז געווען די טאכטער פון א שוועסטער פון די רביצין מלכה ע"ה (א"ח הרה"ק השר שלום זי"ט), דער בעלזער רב האט אים צוגערעדט צום שידוך -

דאכט זיך אז מ'האט אים אויך צוגעזאגט א נדן וואס מ'האט צום סוף נישט געגעבן - האט ער געזאגט "די גמרא זאגט (קדושין ע) אז הנושא אשה לשם נוי או לשם ממון הווין ל' בנים שאינם מהוגנים", האט ער געזאגט "דא איז געווען נישט לשם נוי נישט לשם ממון, ממילא איז עס געווען בלויז לשם שמים... ממילא איז דאס נישט זיין מופת, דאס איז מיין מופת..."

הרה"ק רבי לייביש טורנער זצ"ל איז אויך געווען א קינד פון די רביצין. עטליכע קינדער האט דער שינאווער רב זי"ע געהאט פון איר.

דער שינאווער רב האט ל"ע מיטגעמאכט אסאך צער גידול בנים.

הגרא"מ: זיין עיקר ווייטאג איז געווען אויפן זון רבי נפתלי ז"ל.

רבינו: רבי נפתלי איז דאך געווען דער עלטסטער קינד, האט ער געזאגט - ווען ר' נפתלי איז אוועק איז ער געווען אזוי צורודערט אז ער האט נישט געקענט לערנען, און ער האט נישט געקענט דאווענען - האט ער געבעטן דעם אייבערשטן אז ער זאל פארגעסן אז ער האט געהאט אזא קינד, און דער אייבערשטער האט געהאלפן, ער האט ממלא געווען די בקשה און ער האט פארגעסן.

הגרא"מ: דער שינאווער רב איז דאך מיטגעפארן ווען מ'האט געגעבן חליצה פאר זיין רביצין.

רבינו: איך האב געהערט פון טאטן ז"ל, ער האט דערציילט א אינטערעסאנטע מעשה ווי אזוי ער איז געפארן, עס איז געווען א ווייטע נסיעה צו פארן קיין רוסלאנד בימים ההם. הרה"ק רבי משה'לע ז"ל האט געגעבן חליצה, ער איז געווען א שטארקער חלוש, מען האט געדארפט מיטנעמען משמשים אויפן וועג.

בשעת די חליצה איז דארט געווען הרה"ק רבי מאטעלע הארנאסמייפלער זצ"ל - ער איז געווען א קרוב מיט רבי נפתלי אויך מצד זיין רעביצין (שהיתה נכדתו של הרה"ק רבי יעקב ישראל ממשערקאם זצ"ל) - אינמיטן די חליצה איז געווארן א שאלה, און עס איז געווארן א שטארקע דין ודברים, א משא ומתן של הלכה, עס איז דארט געזעסן א ב"ד מיט תלמידי חכמים וואס האבן אנגעפירט מיט די חליצה, דער שינאווער רב אליינס איז דאך געווען א גדול בישראל, און מ'האט זיך דארט מפלפל געווען.

רבי מאטעלע איז אויך געזעסן דערביי און ער האט זיך גארנישט אנגערופן, ער איז געזעסן שטיל די גאנצע צייט. נאך די חליצה פרעגט אים דער שינאווער רב - ער איז דאך אויך געווען זיין שוואגער - "פארוואס האסטו זיך גארנישט אנגערופן אין די שאלה?". פרעגט אים רבי מאטעלע "וואס פארא שאלה?", וואונדערט ער זיך "וואס הייסט? האסט נישט געזעהן אינמיטן די חליצה איז מען געווען פארנומען מיט א שאלה?".

זאגט ער "ניין! איך וועל אויסזאגן דעם אמת, רבי נפתלי איז דא געשטאנען ביי די חליצה, איך האב אים געזעהן, ער האט אזוי געלויבטן אז כ'האב נישט געקענט אראפנעמען קיין אויג פון אים".

הגרא"מ: דאס האט אים מורא'דיג צובראכן, די פטירה פון רבי נפתלי. ער האט געזאגט אז ער איז בטל פאר איהם...

עס איז א פלא, רבי משה'לע שינאווער איז געווען א חולה כל ימיו, און ער האט מאריך ימים געווען.

רבינו: רבי משה'לע איז געווען א גרויסער חלש, נאך פון אלס קינד איז ער געווען זייער שוואך.

ער איז נתגדל געווארן ביי איינע פון די מעכטער פונעם צאנזער רב, נישט ביים שינאווער רב אין שטוב. ער איז געווען א גרויסער חלש, אלעס וואס ער האט געגעסן האט ער אויסגעבראכן, ער האט געלעבט אויף ניסים. איך האב דאס געהערט פונעם מאטן ז"ל.

למעשה, האט ער נישט געקענט זיין אינדערהיים, זיין מוטער האט דאך שוין נישט געלעבט, ממילא איז ער געווען ביי איינע פון די מומעס אין צאנז, זי האט זיך מרחם געווען אויף אים און זי האט אריינגענומען א יתום אין שטוב אריין.

איינמאל איז ער געווען זייער שוואך און קראנק, זי האט געזעהן אז ער גייט אויס עס איז כלות הנפש, זעהנדיג דעם מצב איז זי אריינגעלאפן צום פאטער דער דברי חיים, האט דברי חיים געזאגט "ער וועט האבן אריכות ימים", ער האט טאקע געהאט אריכות ימים, ער האט געלעבט עטליכע און זיבעציג יאר, ער האט איבערגעלעבט די ערשטע וועלט מלחמה.

הגרא"מ: ער איז נסתלק געווארן בשנת תרע"ט.

רבינו: ער האט אליינס געזאגט אויף זיך אז ער זארגט זיך נישט פאר זיך, ווייל דער זיידע האט אויף אים געזאגט אז ער וועט האבן אריכות ימים.

דער מאטע ז"ל האט אמאל גערעדט פון רבי משה'לע שינאווער ז"ל, האט ער געזאגט אן אויסדרוק "א צדיק פלא איז ער געווען, ער האט געלעבט אויף ניסים, ער האט גארנישט געקענט עסן, אבער געדאווענט האט ער מיט א פייער, מיט א אש קודש".

הגרא"מ: אין חיפה האט דאך געוואוינט הרה"צ רבי אביש קאנער ז"ל (בן הרה"צ רבי יעקב שמשון קאנער זצ"ל מטשחויב, חתן הרה"ק רבי משה משינאווא זצ"ל), ער איז געוואקסן דארט אין שטוב ביים זיידן, ער איז דארט נתגדל געווארן.

רבינו: יא, רבי אביש איז געווען א פעטער פאר מיין שוויגער ע"ה. זי איז דאך געווען אן אייניקל פון רבי משה'לע שינאווער ז"ל. ער איז געווען א ברודער מיט איר מוטער.

האב איך געהערט פונעם מאטן ז"ל אז רבי משה'לע שינאווער האט געדאווענט מיט א פייער, ווען ער האט געענדיגט דאווענען איז ער כממש אונטערגעפאלן, מ'האט אים געמוזט אנהאלטן ער זאל נישט אוועקפאלן. מ'האט געזעהן ווי דער מענטש לעבט אויף רוחניות, פלאי פלאים.

הגרא"מ: ווען דער ציעשנובער רב ז"ל איז אוועק האט ער זיך אראפגעווארפן אויף דער ערד.

דער ציעשנובער רב (הגה"ק רבי שמחה ישכר דוב הלברשטאם זצ"ל בעל דברי שמחה, בן הדברי יחזקאל משינאווא) איז אויך געווען אן אדם גדול...

רבינו: דער זיידע ז"ל דער עצי חיים איז געווען ביים ציעשנובער רב, ער איז אהיימגעקומען צוקאכט... ער איז געווען מלא התפעלות...

דער זיידע איז דאך געווען מיט אים א מחותן, דעם ציעשנובער רב'ס זון, רבי יחזקאל'ע, איז דאך געווען זיין איידעם.

דער זיידע שרייבט אויפן חתונה בריוול אויפן ציעשנובער רב "בן הגאון הקדוש"... דער זיידע האט געהאט נאך מחותנים, ער האט אויף קיינעם נישט געשריבן דעם מיטול, ער האט אויף יעדן מחותן געשריבן א צווייטן מיטול.

דער זיידע ז"ל האט געזאגט, אז ווען ער איז געווען ביים ציעשנובער רב "יעדעס ווארט וואס ער האט אים געזאגט האט אים עלעקטעריזירט פון קאפ ביז פיס". ער איז זייער שטארק נשפע געווארן פון אים.

געזאגט די זעלבע ווארט... (ער' הסיפור באריכות כס' ומשה היה רועה ח"א פ"ב הערה ע"ז).

רבינו: די מעשה האב איך געהערט פון הר"ח ר' משה טובי' (גרניצוויי, מבני ברק) ע"ה.

הגרא"מ: רבי יחזקאל'ע צעשינובער איז געווען שטארק א צוקאכטער מענטש...

רבינו: ווען דער שינאווער רב האט זיך דעמאלטס משדך געווען מיטן בעלזער רב (מהר"י), ווען דער צעשינובער רב ז"ל איז א חתן געווארן, די חתונה איז געווען אין בעלזא. ביים שידוך שליסן האט נאך דער דברי חיים געלעבט.

ביי די חתונה האבן זיך די צוויי מחותנים אויפגעשטעלט, דער שינאווער רב מיטן בעלזער רב, זיי האבן זיך אנגעכאפט די הענט און זיי זענען געטאנצן. עס איז געווען א גרויסע געדענג יעדער האט געוואלט קענען זעהן דעם מחול לצדיקים.

דארט איז געווען רבי יושע'לע טאמאשוב'ער ז"ל, האט ער גענומען א בעזים און ער האט אנגעהויבן צו קערן אויף דעם ארט וואו זיי זענען געטאנצן - ר' יושע'לע איז געווען אן איש פלא - דער בעלזער רב האט דאן באמערקט ווי רבי יושע'לע שטייט און ער קערט. האט ער געפרעגט דעם שינאווער רב "ווער איז דאס?", האט דער שינאווער רב גענטפערט "דער מחותן ווייסט נישט ווער דאס איז, דאס איז דאך אונזער רבי יושע'לע, רבי יאסעלע טאמאשוב'ערס וזהו...", הערנדיג רבי יאסעלע'ס נאמען האט דער בעלזער רב געזאגט "יא, מיר האבן אים געקאנט...".

דער שינאווער רב האט אים אזוי אנגעקוקט, ווייל ווען רבי יאסעלע ז"ל איז נסתלק געווארן איז נאך דער בעלזער רב נישט געווען געבוירן, רבי יאסעלע איז נאך געווען א תלמיד ביים רבין פון לובלין, עס איז אים געווען א פלא די ווערטער.

האט דער בעלזער רב געזאגט "איך וועל אייך דערציילן, ווען דער טאטע ז"ל (השר שלום מבעלזא זצ"ל) האט געמאכט דעם חנוכת הבית פארן שוהל בין איך געשטאנען אונטערן טאטן, אויפאיינמאל האב איך געזעהן איינעם אנגעטון אין ווייסן, א הויכער, ער ווערט נאך העכער, און נאך העכער, כ"האב זיך זייער דערשראקן, ווען דער פאטער האט געזעהן אז איך בין אזוי דערשראקן האט ער געזאגט "שמעל זיך אונטער מיין מלית, דאס איז רבי

הגרא"מ: דער צעשינובער רב האט פארארבעט שטארק פאר די ערשטע וועלט מלחמה, ער האט פאראויס געזאגט אז עס וועט זיין א מלחמה, ער האט עס נישט געקענט אויסהאלטן. מאיז ער געגאנגען איבערזאגן פארן פריערדיגער רב (הרח"ק מהר"ד מבעלזא) ז"ל, האט ער דאס אוועקגעמאכט, און אז מ'זאגט... האט מען דאס צוריק איבערגעזאגט פארן צעשינובער רב, האט ער געזאגט "יא, ער האט דאס אפגעשטופט אויף צוויי יאר..."

ער איז טאקע אוועק ממש פאר די מלחמה בשנת תרע"ד, ער האט דאס נישט געקענט אויסהאלטן.

רבינו: ער איז אוועק פון א סטראק ל"ע... ער האט זיך זייער געגעבערט מחמת די מלחמה.

הגרא"מ: אין מיינע צייטן האט דער רב ז"ל (הרח"ק מהר"א מבעלזא ז"ע) געגעבן תיקון אין טאג פון זיין יארצייט. אין שטוב האט ער געגעבן לעקאך און בראנפן.

רבינו: דער צעשינובער רב האט איבערגעלאזט איין זון מיט אן איידעם. מען האט אויפגענומען אלס ממלא מקום דעם איידעם הגה"צ ר' לייביש רובין ז"ל פון טאמאשוב (כי הגה"צ ר' יחזקאל'ע היה עדיין צעיר מאוד לימים), און דער בעלזער רב איז געקומען אהין און ער האט געזאגט אז ער וויל זעהן דעם קאנסום, ווען מען האט אים געוויזן דעם קאנסום האט ער געזאגט "אין מורידין קרוב לנכסי קטן. שפעטער האט ער איבערגעגעבן די רבנות פארן זוהן פאר ר' יחזקאל'ע זצ"ל.

הגרא"מ: פון ר' לייביש'ן איז געבליבן קינדער און אייניקלעך... איך האב זיי דאס געזאגט פאר די אייניקלעך, מען דערלייגט נישט פון אפטרעטן. די זעלבע זאך האב איך געזאגט פארן פראגער רב הגה"צ רבי יצחק מאיר הכהן ראפאפארט ז"ל, ער איז מיר געווען א שוועסטער-קינד, וועגן עפעס אן ענין.

הגרא"מ: רבי יחזקאל'ע האט דעם זיידן (מרן העצי חיים) אריינגענומען צום רב ז"ל (הרח"ק מהר"א מבעלזא זצ"ל) אין האלשיין...

רבינו: ווען רבי יחזקאל'ע איז געווארן רב אין צעשינוב איז דער זיידע ז"ל (העצי"ח) מיטגעפארן אהין אים באגלייטן, דעמאלטס איז דער זיידע ז"ל געווען. ביים בעלזער רב.

הגרא"מ: יא, דאס האב איך דאך געזאגט, ער האט דאך אריינגעשלעפט דעם שווער צום רב ז"ל, ביידע האבן

ואיחל רבינו לנכדו החתן שליט"א, ולהמחותנים, ולנכדו הב' בר מצוה, ולכל המשפחה הנאספים.

הגרא"מ: (העיר על מה שבני המשפחה קבלו ברכתו של רבינו שליט"א בנשיקת ידיו) אין פעם האט זיך שטענדיג געטוהן דערמיט, דער אונגארישער עולם איז געווען געוואוינט צו קושן די האנט, מען האט כסדר אנגעזאגט אז מ'זאל נישט קושן, דער רב ז"ל האט זיך כסדר געוואשן די הענט ווען עמיצער האט געקושט.

רבינו: פאר א קינד האט ער דאך נישט געגעבן די האנט ביז צו די בר מצוה.

הגרא"מ: נאכמער אפילו עס איז שוין געווען די נאכט פון די בר מצוה האט ער אויך נישט געגעבן, נאר נאכן מאג פון די בר מצוה. און אויב האט עמיצער געהאלטן א קינד אויף די האנט האט ער אים אויך נישט געגעבן די האנט...

והגיש לרבינו פתקא דרחמי

רבינו: (העיר על השם "רויזא בלומא") איר זענט דאך אייניקלעך פונעם ישמח משה (הגרא"מ שליט"א חתן הגה"צ רבי יוסף מאיר מספינקא ירושלים זצ"ל חתן הגה"צ רבי יצחק מהאסקוב זצ"ל בן הגה"ק רבי מרדכי דוד מ"ב זצ"ל מסטושיץ ודראהביטש, בן הגה"ק רבי נחום צבי זצ"ל מדראהביטש זצ"ל, בן רבינו אלעזר ניסן זי"ע), דעם ייטב לב'ס מוטער האט געהייסן רויזא בלומא, רבי אלעזר ניסן'ס רביצין.

הגרא"מ: דער רבי מרדכי דוד, דער זיידע, ער ליגט דאך אין צפת. מיין שוויגערס פאטער האב איך נאך געקענט.

רבינו: זיי זענען רבי נחום הערש'נס אייניקלעך, רבי אלעזר ניסן זון.

ביי רבי נחום הערש'נס חתונה איז דאך געווען א אינטערעסאנטע מעשה, איר האט געזאגט רבי מרדכי דוד דערמאן איך זיך די מעשה. ער איז דאך געווען א איידעם ביי הרה"ק ר' מרדכי דוד מדאמבראווע זי"ע, און ער האט נישט געוואלט קומען צו די חופה ביז שפעט. האט ער געזאגט ער האט געהאט א הבטחה פון רבי'ן פון לובלין אז ער וועט קומען צו זיינע שמחות ער האט געזאגט אז "וויילאנג די מתנגדים זענען נאך אויף און זיי שלאפן נאכנישט.

האט דער רבי פון לובלין נישט געוואלט קומען צו די חופה". ס'איז א פלא פון א מעשה.

ונתן רבינו ברכות קדשו להגרא"מ שליט"א, ולכל בני משפחתו לרגל שהשמחות במעונם, ונפרדו לשלום

יאסעלע טאמאשוב'ער, ער איז געקומען פון יענעם עולם מיטהאלטן די שמחה.

ער האט אים געהאט פארשפראכן אז ער וועט קומען צום חנוכה הבית. דעמאלטס האט ער געזעהן רבי יאסעלע טאמאשוב'ער ז"ל.

דער טאטע ז"ל פלעגט זייער אסאך רעדן פון בעלזא.

הגרא"מ: ער איז אסאך נתגדל געווארן ביים זיידן הרח"ק רבי שלום אליעזר ז"ל.

רבינו: יא, אבער ער האט געהאט א קשר צו בעלזא דורך זיין שוואגער הגה"צ רבי יוחנן ז"ל (שווערסקי, אב"ד מושוש, בן הרח"ק רבי פיניעלע מאיסטילא, חתן הרח"ק מהר"ד מבעלזא זצ"ל). פון איהם האט ער אסאך קונה געווען פון בעלזא.

עס איז געווען א פלא, דער טאטע ז"ל פלעגט צו גיין זאגן תשליך שלש עשרה מידות, ביים זאגן "מי קל כמוד" האט ער געזאגט מיטן בעלזער נוסח... קיינמאל עפעס אנדערש האט ער נישט געזאגט דעם בעלזער נוסח, ער האט דאס געזאגט אזוי שטילערהייט פאר זיך...

כ'זויים נישט פארוואס פונקט דאס האט ער אזוי געזאגט.

הגרא"מ: עס איז א פחד דער נוסח...

רבינו: דער טאטע ז"ל איז געווען אין ארץ ישראל דאס ערשטע מאל בשנת תשכ"ג, איך בין דאן געווען א יונג בחור'ל, ער האט מיך מיטגענומען. ער איז דאן געגאנגען אויפן ציון פון בעלזער רב ז"ל.

דער טאטע איז געווען ביים בעלזער רב אין פעסט, פ'ר' וישלח תש"ד...

וביחד רבינו על היין, וכיכד את האורח לברך

ואיחל רבינו: "לחיים לחיים לחיים, דער אייבערשטער זאל העלפן בשעה טובה ומוצלחת, מיט נחת און מיט שמחה, עס זאל זיין א קשר של קיימא ולבנין עדי עד מיט אלעם גומן. אסאך תענוג ונחת ביי קינדער און ביי אייניקלעך".

הגרא"מ: און אז מ'זאל אליין אויך זיין גומ...

רבינו: אז מען איז געזונט האט מען נחת, אויב איז מען ח"ו אליינס נישט געזונט שעפט מען נישט דאס נחת. בראשית ברא, זאגט די וועלט, די ערשטע זאך דארף מען זיין געזונט.

הגרא"מ: כ'האב דאס געהערט פונעם רב ז"ל, כ'האב געמיינט אז ס'איז א ווערטל, ס'איז געווען א פלא...

רבינו: דער בעלזער רב האט אזוי געזאגט?

דברית קידש

מב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

סעודת רעוא דרעווין פרשת ויקהל שנת תשס"ח לפ"ק בקרית יואל יע"א

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל, כתב החיד"א בכסא דוד בשם רבינו אפרים ז"ל, ויקה"ל גימטריא מקו"ה.

(ב) אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, דקדקו המפרשים על אומרו לעשות אותם, דהלא מצות שבת הוא בשב ואל תעשה, והיה לו לומר שלא לעשות אותם.

(ג) ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה'. וכבר עמד רשיז"ל בזה למדו הקדים אזהרת שבת לציווי מלאכת המשכן.

ויתבאר בהקדם מה שהביא בבני יששכר (תשרי מאמר ג אות ב) בשם ק"ו הרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע, לפרש הכתוב (תהלים פא ד) תקעו בחודש שופר בכסא ליום חגיגו, כי חוק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב. דהנה מלך במשפט יעמיד ארץ, וכאשר השי"ת רוצה להושיע את ישראל, שואלים המקטרגים מה טעם יש בדבר כיון שאין להם זכות חס ושלוש, אזי אומר השי"ת כיון שיששראל מקיימים מצוות שהם חוקים בלא טעם, משפט צדק הוא מדה כנגד מדה ליזכותם ולהושיעם מבלי טעם, וזה שאמר תקעו בחודש שופר, לקיים מצות ה', כי חוק לישראל הוא, חוקה מבלי טעם, והוא הנעשה משפט לאלהי יעקב, דכיון שמקיימים ישראל חוקה מבלי טעם אזי המשפט הוא גם כן שיוושעו מבלי טעם, עכדה"ק. (וב"כ בורע קודש לה"ה).

ועל פי זה ביאר כ"ק מרן אאמו"ר זללה"ה בדרך משה (מקוה ישראל ג) אג"ת מאמר המשנה (יומא פה:) מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל. כי ענין המקוה הוא חוק בלי טעם, כמו שכתב הרמב"ם (הלכות מקואות פ"א ה"ב) הטבילה מן הטומאות מכלל החוקים הוא, שאין הטומאה מיט או צואה שתעבור במים, אלא גזירת הכתוב הוא. ולפי זה הכי נמי לגבי מחילת עוונות הקב"ה מוחל להם בלי טעם, כי מבואר בגמרא (יומא פה.) כמה חילוקי כפרה, וישנם עוונות אשר אין מועיל בהם תשובה לבדה אלא בצירוף יסורים ומיתה, וכמו כן

מציעו עבירות אשר משורת הדין אין תשובה מועיל בהם כלל, וכדאיתא בזה"ק (ויחי דף רט:) לענין פגם הברית, לית לך חובא בעלמא דלא אית ליה תשובה בר מהאי, עי"ש. אכן בזכות שמקיימים ישראל חוקים בלא טעם, גם הקב"ה מתנהג לעומתם מדה כנגד מדה לקבל תשובתם הדלה ולמחול על כל עוונותיהם מבלי טעם. ובכן מה מקוה מטהר את הטמאים שבני ישראל מקיימים מצות הטהרה במקוה שהוא חוק בלי טעם, אף הקב"ה מטהר את ישראל וימחול על כל עוונותיהם מבלי טעם, עכ"ד.

והנה מצות שבת נצטוו במרה ככתוב (שמות טו כה) שם שם לו חק ומשפט, ופירש"י במרה נתן להם מקצת פרשיות של תורה שיתעסקו בהם, שבת ופרה אדומה ודינין. וצ"ב התייחס פרה אדומה נקרא חק שאין לו טעם, אבל מצות שבת הלא הוא זכרון למעשה בראשית וזכר ליציאת מצרים, כמפורש הטעם בתורה בפ' יתרו ובפ' ואתחנן, ולמה נקרא בלשון חק.

אמנם י"ל על פי דברי האריז"ל (פרע"ח שער השבת פ"ח) בחיוב הטבילה בשבת קודש בבוקר לפני התפלה, דכמו שיש הפרש בין חול לקדושת שבת, כך יש הפרש בין קדושת ליל שבת ליום שבת, כי הוא קדושה חמורה, וצריך לטבול, ומכל שכן אם נטמא שאז אין צריך לומר שצריך לטבול, עכ"ד. ואכן קימו וקבלו עליהם חסידים ואנשי מעשה דברי האר"י הקדוש כנתינתן מסיני, ונוהרו בטבילה במקוה בבוקר של יום שב"ק, והתאמצו כמה דרכי השתדלות כדי שיוכלו לטבול אף כאשר היה בקישוי. ועובדא ידענא מא"ז הקדושת יו"ט זללה"ה שהתאונן לפניו איש אחד שהוא דר במקום שאין שם מנין להתפלל, ניהם לו א"ז זללה"ה באמרו שאפשר להתפלל בלא מנין, התאונן האיש שאין לו מקוה, על זה ענה לו א"ז זללה"ה איך אפשר לעמוד להתפלל ולומר נשמת כל חי בלא טבילה מקודם. וא"ז זללה"ה בשו"ת עצי חיים (או"ח סי' כ"ה) האריך לבאר היתר הסקת מקוה לצורך טבילה בשב"ק בבוקר, דהוא

ומערתה י"ל דלטעם זה הקדים שמירת שבת למלאכת המשכן, כי באמצעות שמירת שבת הנקרא חק מועיל תשובה גם על עון עבודה זרה, אמנם זהו רק על ידי הטבילה ביום השבת, ולזה ויקה"ל בגימטריא מקו"ה, שעל ידי שיזהרו בטבילה ביום השבת יזכו לטהרה מאת הקב"ה ולמחילת העוונות, וזה היה ההכנה לנדבת המשכן שתכפר להם חטא העגל.

והנה בזה"ק (ויחי דף ריש:) הפלגו מאד בחומר פגם הברית שאינו מועיל תשובה על חטא זה ר"ל, אולם כתב בזהר חדש (בשלה דף ג:) דשמירת שבת קודש הוא תיקון לפגם אות ברית קודש, עיי"ש. וכן כתב בראשית חכמה (שער הקדושה פ"ה) כי אות שבת ואות ברית כחדא אזלי, ועל ידי שמירת שבת זוכה לשמירת אות ברית ותיקונו, עיי"ש בדבריו. (ועיי' בברך משה פ' שמות עמוד טז.) ויש להוסיף על דבריהם הקדושים בטעם דסגולת שמירת שבת הוא לתקן חטא זה, דהוא באמצעות טבילה במקוה ביום שב"ק, שעל ידי שמקיים חק הטבילה במקוה בלי טעם, גם הקב"ה לעומתו מוחל על כל העוונות חק בלי טעם ונתכפר גם חטא זה.

ובזה יתבאר הכתוב אלה הדברים אשר צוה ה' לעשו"ת אותם, וביאר בתפארת שלמה לעשות אותם, רמז על תיקון אות ברית קודש, עיי"ש. ולפי דרכו בקודש יל"פ אלה הדברים אשר צוה ה' לעשו"ת אותם, מלשון (דברים כא יב) ועשתה את צפרניה שהוא לשון תיקון, ורמז בזה על תיקון פגם אות ברית קודש. ולזה אמר ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה', שעל ידי שמירת שבת יזכו לתקן פגם הברית. ולזה פתח בתיבת ויקה"ל בגימטריא מקו"ה, אלה הדברים אשר צוה ה' לעשו"ת אותם, להורות על חיוב הטבילה במקוה ביום שב"ק, ועל ידי זה יזכו לתקן אות ברית קודש, ומשה רבינו הורה בזה העצה של טבילה ביום השבת, כי כל מה שגילה הארזי"ל הכל נאמרה למשה מסיני.

וזהו ענין גדול וביום השביעי יהיה לכם קודש, להזהר בטבילה במקוה ביום השבת לצורך תוספת קדושה, שהוא ענין שמירת החוקים בלי טעם, וכבר אמרו חז"ל (ביצה טז.) כי חק לישראל הוא, האי חק לישנא דמווני הוא. ועל ידי קיום החוקים נשפע פרנסה. גם עצם שמירת שבת קודש משפיע פרנסה, כמו שדרשו חז"ל (ב"ר פ"א ס"א) ברכת ה' היא תעשיר (משלי י כב) זו השבת, והוא משפיע פרנסה על כל ימות השבוע (זה"ק יתרו פט.). ובכן על ידי זהירות בטבילה במקוה ביום שב"ק

בשביל רבים ולצורך מצוה דרבים ומותר, ונחית בכחא דהתיירא לסלק כמה פקפוקים שהיו בזה, כדי שלא לבטל הטבילה, עיי"ש. ובכן י"ל כי לזה נקרא מצות שבת בלשון חק, להורות על חיוב הטבילה והטהרה במקוה ביום שב"ק בבוקר שהוא חוק בלי טעם.

ובדרך זה יש לפרש מה דאיתא במס' שבת (דף קה:) אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן, כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, והקשה בטורי זהב (או"ח ריש סימן רמ"ב) אי לא עשה תשובה שבת מאי מהני, ואי עשה תשובה שבת למה לי, עיי"ש. אמנם לפי האמור י"ל על פי מה שכתב בסמיכת חכמים (קישור מס' סוטה למס' קידושין) חקירה אי מהני תשובה בשלש עבירות החמורות עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים, דיש לומר דמהני תשובה דכתיב (תהלים צ ג) תשב אנוש עד דכא, ותיבת דכ"א ראשי תיבות דם כפירה אשה, רמז דגם על אלו החמורות יוכל האיש לשוב עליהם, עכ"ד. אכן אם האדם נזהר בטבילה במקוה ביום שבת קודש, שם שם לו חק ומשפט שמקיים חק הטבילה במקוה ביום השבת, גם הקב"ה מתנהג לעומתו בחק ומקבל התשובה ומוחל לו גם על עבודה זרה שהוא משלש החמורות. וזה שאמרו כל המשמר שבת כהלכתו, היינו שהוא נזהר בטבילה ביום השבת כמצווה עלינו מדברי הארזי"ל, אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, שמועיל לו התשובה אף בשלש עבירות החמורות.

ובזה יש לפרש המדרש (הובא בקדושת יו"ט) הבה נתחכמה לו, רצו לבטל מהם את השבת. הכוונה כי פרעה הרשע ביקש להכשיל את בני ישראל בעבירות החמורות כדי שידחו מן הקדושה ולא יזכו ח"ו לגאולה, לזה רצה לבטל מהם את השבת, היינו הטבילה ביום השבת, כדי שלא יקיימו את החוקים וממילא לא יזכו למחילה על כל החטאים.

והנה נדבת המשכן בא לכפר על חטא העגל, כדאיתא במדרש רבה (פנ"א ס"ח) אמר הקב"ה יבא זהב המשכן וכפר על זהב העגל. עוד איתא במדרש (הובא ברבינו בחי) ויקהל משה, תבא קהלת משה ותכפר על קהלת אהרן דכתיב (שמות לב א) ויקהל העם על אהרן. ולכאורה קשה הא חטא העגל היה עון עבודה זרה שהיא חמורה מאד, ואיך הועיל להם התשובה על ידי נדבת המשכן לכפר על נפשותיהם, אולם כבר נתבאר שבזכות שמירת החוקים מתקבל התשובה גם על שלש החמורות.

שבת, שבת עילאה, שבת דיומא, ושבת דלילא, וכלהו חד ואקרי כולה שבת. ולפי זה ליל שבת הוא כשבת בפני עצמו, ויום השבת כשבת בפני עצמו, ולפי זה יש לומר כי באמת בשמירת שבת אחד מיד בן דוד בא, ומה שאמרו אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות מיד נגאלים, הכוונה על שבת דיומא ושבת דלילא שהן נקראים שתי שבתות, עכ"ד. וזהו ענין הטבילה בשבת קודש בבוקר לפני התפלה לתוס' קדושה, אף שכבר טבלו בערב שב"ק לכבוד השבת, כי יש הפרש בין קדושת ליל שבת ליום שבת וכדברי האר"ז"ל. ויעזור השי"ת שנוכה בזכות שמירת שבת קודש לגאולה שלימה, בהתרומומות קרן התורה וישראל ובהתגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.

בבוקר זוכים להשפעות טובות בגשמיות וברוחניות וכל הענינים הנוגעים להנפש ולהגוף, ומה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל בגשמיות וברוחניות. **והשי"ת** יעזור שנוכה לעבדו יתברך שמו בקדושה ובטהרה, ונוכה לתקן מה שפגמנו, ובזכות שמירת שבת קודש נוכה לגאולה שלימה, וכמו שאמרו חז"ל (שבת ק"ח:) אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלין, אמנם במדרש (שמו"ר פכ"ה ס"ב) איתא, אמר רבי לוי אם משמרים ישראל את השבת כראוי אפילו יום אחד בן דוד בא. ולכאורה הני תרי מדרשי חז"ל נראים כסותרים אהדדי. וביאר כ"ק מרן דו"ז וללה"ה בדברי יואל (פ' וארא עמוד ה') על פי מה דאיתא בזהר הקדוש (פ' יתרו דף צב.) תלת דרגין אינון וכלהו אקרון

דרשה לתלמידי ישיבת אור שרגא דווערעצקי יום ב' ויקהל תשס"ח בחדרו הפרטי בישיבה הק' בקרית יואל

אליהם בפירוש אלה הדברים אשר צוה ה' לעשותם אותם, שיעשו רצון הבורא ית"ש.

והטעם שהקהילם משה רבינו לצורך זה בעת ההוא מרם שציום על מעשה המשכן, י"ל שהוא ע"ד (אבות פ"ג מ"ט) כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מותקיימת, והנה במשכן היה השפעת התורה, כמ"ש (שמות כה כב) ונועדתי לך שם, ועל כן מרם שציום על בנין המשכן שמשם היתה השפעת התורה, הקהיל משה רבינו את כל בני ישראל אצלו שיושפע עליהם יראה בסביבתו, ואח"כ היה יכול לצוותם על בניית המשכן שהשפיע תורה.

עוד י"ל בביאור הכתוב ויקהל משה וגו', ודקדק באור החיים הקדוש, צריך לדעת טעם שהוצרך לומר ויקהל, אחר שהוא דבר הרגיל בכל עת אשר יצוה דבר ה'. אמנם י"ל על פי מה שהביא האלשיך הקדוש (פ' תשא) בשם הר"ש אלקבץ ז"ל טעם על מה שצוה השי"ת לתת מחצית השקל ולא שקל שלם, כדי להורות את בני ישראל יחס אחדותם, לכל יעלה על לב איש שהוא נפרד מחבירו, אלא כאילו כל אחד חצי, ובהתחברו עם חבירו נעשה אחד שלם, עכ"ד. ובכן כאשר רצה משה רבינו לצוות אותם על נדבת המשכן אשר אחד מהם היה לאדנים שעשו ממחצית השקל, לזה הקהיל אותם משה רבינו, להורות על ענין זה שיהיו באחדות, ורק אחד עם חבירו הוא בשלימות.

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם. דקדקו המפרשים על אומרו לעשות אותם, דהלא מצות שבת הוא בשב ואל תעשה, ואם כן היה לו לומר שלא לעשות אותם.

ויתבאר על פי מה שכתב בתולדות יעקב יוסף (פ' קדושים) על דרשת חז"ל (ברכות לג:) ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה (דברים י"ג), אטו יראת שמים מילתא זוטרתא היא, אין לגבי משה יראה מילתא זוטרתא היא. ותמחו המפרשים דאם לגבי משה רבינו היתה היראה מילתא זוטרתא, אכתי לכל ישראל לאו מילתא זוטרתא היא. אך הכוונה לגבי משה"ה, היינו אותו הדור שהיו לגבי משה רבינו, אצלם היתה היראה מילתא זוטרתא, כי משה רבינו השפיע יראת שמים לכל סביביו, וכל אותו הדור שהיו אצלו בניקל היה להם לאחוז ביראת ה' כל הימים, עכ"ד.

ובזה יתבאר הכתוב ויקהל משה את כל עדת בני ישראל, ועל ידי ההתאספות, מה שנקהלו והיו במחיצתו של משה רבינו, בזה עצמו ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, ואין הכוונה על מצות שבת בפרטיות, אלא על כל מצות התורה, שעל ידי שעמדו לפני משה רבינו, אף באין אומר ואין דברים נשפע עליהם יראת שמים, וכאלו אמר

או יאמר בביאור הענין שהקהיל משה רבינו יחד צדיקים ובינונים, להורות שכל ישראל כולם חשובים בשווה אצל הבור"ע, והורה להם דבר זה כאשר צוה על עשיית האדנים למשכן שהיה ממחצית השקל, ובמחצית השקל כתיב העשיר לא ירבה והדל לא ימעט ממחצית השקל, העשיר רמז על העשירים בתורה ומצות, והדל רמז על אלו שהם עניים ודלים מן המצות, ושניהם יתנו סכום אחד של מחצית השקל, שלא יחשוב שום אחד מ ישראל שחבירו חשוב ביותר ממנו אצל הבור"ע, ואין עבודתו חשובה אצל השי"ת כל כך כעבודת חבירו שהוא במדרגה גבוה ממנו, וכמו האדנים שעשו ממחצית השקל לא היה שום אדון גדול מחבירו וכולם היו בשווה, כמו כן אצל הקב"ה כל בני ישראל שווים לפניו, קטן וגדול שם הוא (איוב ג יט), ועבודת כל נפש מ ישראל באיזה מדרגה שהוא חשוב מאד אצל הבור"ע.

ובכן כאשר נקחלו הנה צעירי בחורי חמד מעיר אחרת, הנה הקב"ה מלא כל הארץ כבודו וגם התורה"ק הוא בכל מקום, ובכל מקום שדירים כולם חשובים אצל הבור"ע, צריכים לעסוק בתורה ויראת שמים, וכל שירתא חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מותקיימת, עברו ימי השובבי"ם ושמעתי שלומדתם בהתמדה שעות רצופות,

אבל העיקר הוא שיהיה יראת חטאו קודמת לחכמתו, ואזכיר מילי טבא מכ"ק מרן אאמו"ר זללה"ה בברך משה (פ' לך עמוד נח) בביאור הא דק"ל (מנחות לו.) כשהוא מניח מניח של יד ואחר כך מניח של ראש, וכשהוא חולץ חולץ של ראש ואחר כך חולץ של יד, דאמר קרא (דברים ו ח) והיו לטוטפות בין עיניך, כל זמן שבין עיניך יהו שתיים. דהנה ראשית חכמה יראת ה', ותורה בלא יראה אינה כלום, וכדאיתא במס' שבת (דף לא:) מכריז רבי ינאי, חבל על דלית ליה דרתא (יראת שמים) ותרעא (תורה) לדרתא עבד. והנה תפילין של יד רומז ליראה, לאשר היא כנגד הלב, והיראה תלויה בלב ככתוב (דברים ה כו) מי יתן והיה לבכם זה להם ליראה אותי. ותפילין של ראש רומז לתורה הנלמד על ידי המוח שבראש, וזהו הרמז כל זמן שבין עיניך יהו שתיים, שכל זמן שיש בו התורה הרמוזה בתפילין של ראש, צריך שיהיה עליו היראה הרמוזה בתפילין של יד, עכ"ד.

והשי"ת יעזור שתזכו לשבת באהלה של תורה וללמוד בהתמדה, וכל המשפיעים יהיה להם הצלחה וסייעתא דשמיא להדריך אתכם לתורה ויר"ש, משנכנס אדר מרבין בשמחה, בשמחת התורה, ונוכה לגאולה שלימה במהרה בימינו אמן

דרשה לילדי תשב"ר דמוסדותינו הק' במאנטשעסטער

יום ד' פרשת תשא שנת תשס"ח לפ"ק

שתדליק ותלך בשבת. ותירץ דהא דמחייב באשו משום חציו, משום דהוי כזורק החץ, שבשעה שיצא החץ מתחת ידו באותה שעה נעשה הכל, ולא חשבינן ליה מעשה דמכאן ולחבא, וכן הדין לענין שבת, דכי אתחיל מערב שבת אתחיל, וחשיב כמאן דאגמריה בידים בההוא עידנא דלית ביה איסור, עכ"ד.

והנה כתב א"ז זללה"ה בייטב פנים (שקלים אות ט) לפרש הכתוב כי תשא את ראש בני ישראל, דלכאורה 'ראש' למה לי. דהנה הזמן לקבל עליו ברצון הלב עבודת מלך מלכי המלכים מהיום והלאה, הוא בחודש אדר, כי אז זמן קבלה בלב, כמו שאמרו (שבת פח.) הדר קבלוה בימי אחשוורוש. והנה ימי הילדות נקרא ראש כמו שאמרו חז"ל (אבות פ"ג מ"ב) הוי קל לראש, עי"ש בברטנורה. וזה שאמר כי תשא את ראש בני ישראל, ימי הנעורים, לפקודיהם, לחסרונם, ונתנו אי"ש כופר

זה יתנו כל העובר על הפקודים וגו'. איתא במדרש (עין בזה"ק תרומה דף קנו: ובפסיקתא רבתי פט"ו) נתקשה משה במחצית השקל עד שנטל הקב"ה מטבע של אש מתחת כסא הכבוד ואמר לו כזה יתנו. ויש להבין למה נתקשה משה בזה, ומפני מה הראה לו הקב"ה דייקא מטבע של אש.

ואפ"ל על פי מה דפליגי במסכת בבא קמא (דף כב.) רבי יוחנן אמר אשו משום חציו, וריש לקיש אמר אשו משום ממונו, והקשה בנימוקי יוסף (שם) למ"ד אשו משום חציו, שנחשב כאילו בידו הבעירו בעצמו כל האש, אם כן היכי שרינן ערב שבת עם חשיכה להדליק את הנרות והדלקתה הולכת ונגמרת בשבת, הא נחשב כאילו הבעירה הוא בעצמו הכל בשבת, וק"ו הוא ממבעיר את הבעירה שחייב אע"פ דהוא לא נתכוין להבעיר גדיש של חבירו כלל, והכא עיקר כוונתו היא

מוסד נאה ומפואר פה בעיר מאנטשעסטער יצ"ו, הלא מצער היא ותחי נפשי, במסירות נאמנה.

ומודעת זאת כי תשב"ר הם פעלו בתפלתן את הישועה בימי מרדכי ואסתר, וכחם גדול גם בימינו אלה, וכמו"ש מרן דו"ז זללה"ה בדברי יואל (פ' ויחי עמוד תקנא) דתלמודי חכמים ולומדי תורה בזמן הזה אינם כלל בסוג שהיו הקודמים, אבל תשב"ר הלא גם מימות קדם לא היו בעלי השגות כלל, והחשיבות שלהם מפני שתורתן היא הבל שאין בו חטא, וזה נשאר להם גם בזמן הזה, ודבר זה לבד נשאר על בחינה של דורות הקודמים, וכמו אז כן עכשיו תורתם הבל שאין בהם חטא, עכ"ד. ותדעו כמה גדול כחכם, הנכם אתם הכלל ישראל של דורות הבאים, וכחכם גדול עתה בימי הנעורים בכל תפלה ובכל עובדא טבא.

ויש' לרמוז במאמר הכתוב כי תשא את רא"ש בני ישראל, ולכאורה מלת ראש מיותר. אמנם י"ל על פי מה שכתב בדרך פיקודיך (מצוה י"ח) במצות קדש לי כל בכור, שצונו הבורא להקדיש כל צורת ראשית, דהיינו בכור פטר רחם, וראשית פרי אדמתינו וראשית דגנינו וראשית עריסותינו, וכן מחויבים אנחנו לשעבד בכל יום כל ראשיתנו לה', דהיינו ראשית מחשבותינו בעמדינו מומטותינו, וראשית דיבורינו וראשית מעשינו, והראשית הוא היסוד לכל, כי לו משפט הבכורה ואחריו ימשכו הענפים, מה שאין כן כשאנו משעבד הראשית לה' אזי נאמר עליו (תהלים לוה) יתיצב על דרך לא טוב, שאם מתיצב בראשית עמידתו בדרך לא טוב, אזי ח"ו יומשך מזה רע לא ימאס, עכ"ד. וזה אומרו כי תשא את רא"ש בני ישראל, היינו לישא את ראש של כל דבר וראשיתו של כל יום ויום לשם שמים.

והנהגה בהתחלת היום מברכין ברכת התורה, ונחזין מאד שתלמודו פירוש המלות של ברכת התורה וברכת אהבה רבה, למען תבינו מה שמתפללים ומבקשים להשי"ת, להבין מה שאנו מתפללים בכל יום ויום ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל לשמוע לתלמוד וללמוד וכו' והאר עינינו בתורתך, והוא מפלאי תמים דעים שנתן דעה בינה והשכל בבשר ודם שהוא דבר גשם שיוכל להבין התורה הקדושה שהוא כולו רוחני, ובאמת אי אפשר להבין התורה מבלי הקדמת התפלה, וכמו"ש מרן דו"ז זללה"ה

נפשו לה', לכפר על מה שפגם בהיותו איש בימי נעוריו, ולזה יתנו מחצית השקל דוקא, כי ימי הנעורים והזקנה מטבע שלימה, ובוודאי מי שיש לו מח בקדקו מתעורר בימי הזקנה להשכיל להטיב, ועל כן העיקר לתקן מחצית ימיו הביכורים, ועל זה צוה ה' לתת מחצית השקל לכפר על ימי הנעורים, כי מחצית השני ימי הזקנה הם תרומה לה', עכ"ד.

ובזה יתבאר מה שהראה הקב"ה למשה מטבע של אש, להורות על מעלת ימי הנעורים שהוא כהדלקת אש שנגרר אחריו כל ימי החיים, ואם זוכים מדליקין אז אש דקדושה בקרב האדם הנוער בקרבו כל ימי חייו להתנהג בדרך התורה והיראה, ולזה כאשר צוה ה' ליתן מחצית השקל לכפר על ימי הנעורים, הראה הקב"ה מטבע של אש, להורות שימי הנעורים הן דומים לאש וכל חיי האדם נגרר אחריו, ולזה צריך כפרה כדי לתקנם בשלימות.

ובדרך זה יל"פ מה דמצינו במדרשי ז"ל (אסתר"ר פ"ט ס"ד) שמרדכי הצדיק קבץ כ"ב אלף תשב"ר והתפלל עמהם, ובוה נתבטלה גזירת המן הרשע, ולכאורה צ"ב במה גדלה מעלת תפלת התשב"ר, ואם כי אמרו חז"ל (שבת קיט:) אינו דומה הבל שיש בו חטא להבל שאין בו חטא, מכל מקום זה עצמו צריך ביאור דהא לאידך גיסא התינוקות כמעט לא קיימו מצות התורה ואין להם עדיין שום זכותים, משא"כ הגדולים יש להם זכותים רבים שמצווים ועושים על מצוות התורה, ותפלותיהם ראויים ביותר להתקבל. אמנם לפי האמור י"ל כי מאחר שימי הנעורים הן היסוד לימי העמידה, והתנהגות האדם בימי העמידה תלוי בחינוכו בימי נעוריו, על כן חזי לאצטרופי בימי הנעורים כל הזכותים אשר יעשה האדם בשנות העמידה, ולזה גדלה מעלת תפלות תשב"ר, שהרי כשהתינוקות מתפללין עתה בימי נעוריהם, הרי הם מדליקין כח האש על כל התפלות שיתפללו ועל כל המצות שיקיימו במושך ימי חייהם וזה נצטרף להם עתה, נמצא שגם הם יש להם זכות כמו הגדולים, ויתר על כן יש להם הזכות שהוא הבל פיהם שאין בהם חטא, ושפיר הועילה תפלתם נתבטל גזירת המן.

וברכת צרופה בזה להתשב"ר, הנה המוחנכים משקיעים בכם כוחות רבות, וכולם הן יסודות לימי העמידה, יעזור השי"ת שיבנה מכם יסודות חזקים לימי חייכם. התלמוד תורה דפה נתייסד בפקודתו של כ"ק מרן אאמו"ר זללה"ה, על ידי הרב אב"ד דקהלתינו שליט"א והנהגלה שהוציאו אותם מכה אל הפועל, תלי"ת הוא

בדברי יואל (פ' במדבר עמוד כח) על מאמרם ז"ל (עירובין סה). שמעתתא בעי צלותא, דהיינו דלהבין שמעתא על בוריה ובפרט לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא, בעי צלות"א, צריך להתפלל ולבקש רחמים ממנו שהחכמה שלו, שיאיר עיניו להשיג האמת בתוה"ק, עכ"ד. וכאשר האדם משיג בנפשו שמעצמו אינו יכול להבין התורה הקדושה, אלא הכל הוא חכמה עילאה שהקב"ה משפיע לו, אזי הוא יודע שבכל עת ובכל זמן שהוא יושב ללמוד ואינו מבין הוא

פונה להקב"ה ומתפלל אליו שיאיר עיניו במאור התורה, והשי"ת שומע תפלת כל פה וזוכים להבין ולהשכיל לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא. והשי"ת יעזור שיהיה לכם הצלחה וסייעתא דשמיא, ותזכו לעסוק בתורה ולהתעלות בתורה ויר"ש בנחת ושמחת הלב, וההורים ירוו מכם רב נחת ויזכו לגדל כל יו"ח לתורה ויר"ש ומדות טובות, עדי נזכה לביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

= דרשה בענין "החתונה תקנות" שע"י קהילתנו הק' =

במסיבה של מצוה למוצת המתיבתא - יום א' פרשת פקודי שנת תשס"ח לפ"ק בבארא פארק יע"א

נישט עשירות איז גורם געהויבנקייט, נאר פונקט דאס פארקערטע.

יעשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, יעדע אידישע שטוב איז א מקדש מעט, א בחינה מעין דמעין פונעם בית המקדש, נישט יעדע שטוב וואס ווערט געבויעט אויף גאלד און זילבער דאס איז דער געהויבענער שטוב, נאר אפשר דאס פארקערטע, די מעשים טובים דאס בויעט אויף א אידישע שטוב.

ס'איז אויסגעקומען צו טון אביסל פעולות, ווי אזוי מען זאל אויפשטעלן א אידישע שטוב, א מקדש מעט, ס'איז מפורסם געווארן אין די גאנצע שטאט פעולתנו לטובה, נישט אליין, נאר מיט נאך אנדערע אידן, ס'האבן זיך צוזאמען גענומען עסקנים און האבן זיך אריינגעווארפן אין די ארבעט, מען האט געזען ווי אזוי דער מצב פון אידישקייט זעהט ליידער אויס, ווען ס'קומט צו פרק האיש מקדש ווערט אריינגעווארפן דער כח און די מח אינעם חומרות אינעם עולם הגשמי אויף נארישקייטן לבטלה, זאכן וואס ווערן ארויסגעווארפן אין איין נאכט, און מען געט אויס דערפאר א ים מיט געלד, ס'איז א שאד פאר אזויפיל אידיש געלד, ס'איז א שאד פאר די האראוואניע, און בפרט אז נישט יעדער איינער האט עס, מען מוז זיך אנבארגן ווייל מען מוז ליידער מיטגיין מיטן שטראם, אזוי ווי די משנה זאגט (בבא מציעא פג.) "הכל כמנהג המדינה", מען מוז דאך מיטגיין מיט די מנהגי המדינה.

דער אייבערשטער האט אונז געהאלפן, מיר האבן אנגעהויבן צו נעמען שריט, מ'האט אנגעהויבן מסביר צו זיין,

ס'איז מיר שוין אויסגעקומען צו רעדן אין וויליאמסבורג, און איך וועל אויסנוצן די געלעגנהייט יעצט צו רעדן צו הייזגע אידן אנשי שלומינו.

ס'איז דא א אינטערעסאנטע "ספורנו" די וואך, דער ספורנו זאגט, מען האט געציילט די זהב וכסף ונחושת, זאגט ער אז מען זאל ציילן די גאלד און זילבער וואס מען האט אריינגעלייגט אין משכן, וועט מען זען אז דאס גאלד און זילבער פונעם משכן איז געווען ווייניגער ווי די גאלד און זילבער וואס איז געווען אין בית המקדש וואס שלמה המלך האט געבויט, דער בית ראשון האט געהאט אסאך מער גאלד און זילבער ווי דער משכן, דער בית שני, ספעציעל דער בנין וואס הורדוס האט געבויעט, איז געווען נאך טייערער און נאך שענער, ס'איז געווען אין דעם אסאך מער גאלד און זילבער.

דאס איז וואס איז נוגע גאלד און זילבער, וואס איז אבער נוגע די השראת השכינה די בחינה וואס דער משכן האט געהאט אין מדבר, וואס משה רבינו האט געבויעט, דארט איז געווען א געוואלדיגע השראת השכינה, השי"ת האט גערעדט צו משה רבינו אין אהל מועד, דאס איז געווען א העכערע בחינה ווי ביים בית המקדש הראשון וואס שלמה המלך האט געבויעט, דער בית שני איז שוין געווען נאך ווייניגער ווי ביים בית ראשון,

זאגט ער אז פון דעם קען מען זיך ארויסלערנען א מוסר השכל, נישט דארט ווי ס'איז דא אסאך גאלד און זילבער איז שוין און געהויבן, נאר פונקט פארקערט ווי ווייניגער גאלד און זילבער ס'איז דא, אלס מער השראת השכינה איז דא, - זאגט דער ספורנו א געוואלדיגער ענין,

און מ'האט געטראפן א אוון קשבת ביי רוב רובם פון "כלל ישראל", ביי די וואס זענען געווען דארט ווען מען האט גערעדט, און אפילו סאך ווייטער ווי אונז זעמיר נישט געווען, אבער ס'איז אנגעקומען, יעדער פארשטענדליכער מענטש יעדער בר דעת האט פארשטאנען אז מען מאכט דא א געוואלדיגע שריט אויף א ריכטיגן וועג, לטובת בני אדם.

ס'איז זייער שווער צו זאגן פאר א גאנצע שטאט, פאר טויזענטער מענטשן, אז דער וועג ווי מ'איז געגאנגען ביז היינט, האט מען געלעבט אין א טעות, און מ'דארף משנה זיין דעם גאנצן הילוך החיים דער הילוך המחשבה, אנדערש טראכטן, אנדערש טון, און אנדערש אויסגעבן געלט, דאס איז א געוואלדיגע שווערע זאך. - מ'האט צוטוהן מיט אסאך מענטשן, ס'האט צוטוהן מיט עזרת נשים, נישט יעדער איינער פארשטייט, ס'איז אבער דא אסאך בעלי דעת, מ'האט זיי מסביר געווען, און מ'האט אנגעהויבן צו הערן, ס'האט זיך געמאכט א שטיקל איבערקערעניש אין די שטאט.

עס איז פאסיג די מעשה וואס איך האב געהערט פון טאטן ז"ל, דער שינאווער רב זי"ע איז אמאל געווען אין סיגעט, דארט איז איז געווען פון די ראשי הקהלה ר' משה ארי' פריינד ז"ל, צוזאמען מיט ר' נפתלי האלפערט ע"ה - זיי זענען געווען די רעכטע האנט פארן זידן דער ייטב לב ז"ל און שפעטער ביים קדושת יו"ט ז"ל. - ר' נפתלי האלפערט איז געווען א עושר, ווען דער שינאווער רב איז געווען אין סיגעט האט ר' נפתלי האלפערט געבעטן דעם שינאווער רב ער זאל קומען צו איהם אויף א סעודה, ער איז געווען א איש מכובד אין שטאט, האט ער איהם איינגעלאדנט ער זאל קומען צו אים אהיים אויף א סעודה, דער שינאווער רב האט נישט געוואלט גיין (דער טאטע האט נישט געזאגט די סיבה), אבער ער האט געמוטשעט דעם שינאווער רב אז דער רבי זאל קומען צו איהם, דער שינאווער רב האט געהאט מיט זיך דער ציעשנובער רב ז"ל, ער איז נאך דעמאלטס געווען א יונגל, און ער איז שוין דעמאלטס געווען א חתן ביים בעלזער רב ר' יושע'לע ז"ל.

דער ר' נפתלי האלפערט איז אויך געווען א בעלזער חסיד, און אזוי ווי ער האט געמוטשעט דעם שינאווער רב ער זאל קומען צו איהם אויף א סעודה, זאגט ער איהם ווייסטו וואס, נעם מיין קינד און מאך פאר איהם א סעודה, ער האט געוואוסט אז ער איז א בעלזער חסיד און ער איז א חתן ביים

בעלזער רב, האט ער גענומען דעם ציעשנובער רב און ער האט איהם געטראגן צו זיך אהיים, ער האט איהם געזעצט אויבן אָן, און האט געמאכט א סעודה לכבודו, נאך די סעודה זאגט ער איהם ביזט געווען דא ביי מיר, איך וויל זאלסט האבן א זכרון אז דו ביזט געווען דא ביי מיר אין שטוב, איך וויל דיר געבן א מתנה, האט ער געהאט א זילבער שענקל, דארט איז געווען זילבער שטיקער, און ער ווייזט איהם, קלויב דיר אויס דא א חפץ איך וויל דיר עס געבן במתנה, דאס אינגל בלייבט שטיל, און ער קלויבט זיך גארנישט נישט אויס, ער ווייזט איהם שיינע זילבער שטיקער, דאס קינד קוקט און ער נעמט נישט, איינמאל צוויי מאל ער בעט איהם, און ער זאגט איך דארף נישט, איז נישט.

נעמט ער צוריק א פיסקער און טראגט איהם אפ אהיים צו די אכסניא ווי דער שינאווער רב איז איינגעשטאנען, ער זאגט פארן שינאווער רב ער האט געמאכט א סעודה, און ער זאגט איהם דאס אינגל איז א בטלן. פרעגט ער איהם פארוואס איז ער א בטלן, זאגט ער, איך האב איהם געוואלט געבן א שיינע זילבער שטיקל, און ער וויל נישט נעמען, פרעגט דער שינאווער רב זיין זון פארוואס האסטו נישט גענומען, זאגט ער איך ברויך נישט, זאגט דער שינאווער רב פאר איהם, אוודאי ער איז גערעכט, ער ברויך נישט, ער איז נישט קיין בטלן, ער ברויך נישט. דאס איז א השגה וואס דער ציעשנובער רב איז געווען א קדוש מרחם, און שוין אלס אינגל האט מען איהם געוואלט געבן א זילבער שטיק האט ער געזאגט אז ער דארף נישט.

דאס דארף מען אויסלערנען אונזערע קינדער, דאס איז זייער א שווערע זאך מ'זאל וויסן אז מ'דארף טאקע נישט. - אמעריקא האט אהער געשטעלט א סדר החיים און איינגערעדט אז מ'דארף אלעס, מ'דארף דאס, און מ'דארף דאס, און דאס הייבט זיך אָן פון יוגנט, און מ'דארף נאכדעם נאכקומען אלע זאכן, - מ'דארף אויסלערנען און מ'הנד זיין בחורים, - מ'הנד זיין חינוך הבנות, - און מ'הנד זיין עלטערן, אז מען דארף נישט, און מען דארף עס טאקע נישט, ס'איז באמת איבריג, - אז מ'וועט מומעט זיין אין הוצאות, וועט מען מומעט זיין אין אסאך דאגות.

מ'האט איינגעפירט פארשידענע תקנות און מען האט אריינגעטראכט ווי אזוי קען מען צווימען די אויסברענגעריי, די ערשטע זאך פון חתונה הוצאות נאכדעם וואס מען טוט א

מעשה פון מער ווי פערציג יאר צוריק - דער פעטער ז"ל איז דעמאלטס געווען אין שערן ספרנגס, מען האט דארט געשלאסן דעם שידוך, ר' יחזקאל האט געוואוינט אין טאראנטא, און מען האט אפגעשמועסט ער קומט "שמחת תורה" קיין ניו יארק, וועט מען מאכן דעם "תנאים" נאך שמחת תורה.

ר' חיים מרדכי שטיינבערג ע"ה איז געווען מצד הכלה, און ער האט ארויסגענומען א זאל - יאנג איזרעאל - צו מאכן תנאים אויף נאך די ימים טובים, ס'איז נאך דעמאלטס נישט געווען אזעלכע גרויסע משפחות ווי היינט, ר' יחזקאל האט אנגעהויבן צו רופן דעם און יענעם, קרובים ידידים, און ער איז אריינגעגאנגען צום פעטער ז"ל [מן רבינו הק' בעל דברי זאל ז"ע] דערציילן אז ער מאכט א "תנאים", האט דער פעטער ז"ל געלאזט רופן ר' חיים מרדכי, און ער האט איהם געפרעגט ווי מאכסטו דעם "תנאים", האט ער געזאגט אז ער מאכט דאס אין א זאל, ווייל ער האט א גרויסע משפחה, זאגט איהם דער פעטער ז"ל בלשון קדשו: **"הערסט וואס איך זאג דיר, זאלסטו מאכן 'תנאים' ביי דיר אין שטוב, ס'זאל זיין נאר צען מענטשן, און דער חתן זאל זיין פונעם מנין", אזוי האט ער אים געהייסן מאכן דעם "תנאים".**

מען האט געמוזט אנרופן די אלע געלאדנטע אז מען קען נישט קומען, ווייל דער רבי האט אנגעזאגט ס'זאל זיין נאר צען מענטשן, און דער חתן איז אויך פונעם מנין. - און די "תנאים" איז געווען ביי איהם אין שטוב, אינמיטן די "תנאים" איז די רעבעצין אנגעקומען, דער רבי האט געשיקט די רעבעצין זעהן וויפיל מענטשן ס'איז דא ביי די "תנאים", אויב ס'איז טאקע נאר דא צען מענטשן.

מען זעט דעם בליק פון א צדיק ווי אזוי מען קוקט אויף א שמחה, מען רעדט נישט היינט פון מאכן אזוי שטרענג אז ס'זאל זיין נאר צען מענטשן און דער חתן פונעם מנין, אבער ס'דארף זיין געמאכט מיט השכל און מיט דעת.

ס'איז געווען א אסיפה פון מערערע קהלות דא אין בארא פארק וואס ווילן זיך אויף אנשליסן אין די ענינים, ס'וועט זיין א טובה נישט נאר פאר אונזער קהלה, ס'וועט זיין א טובה פאר אסאך אנדערע אידן, יעדער האט די זעלבע דאגה, און אין אלע קהלות איז דא די זעלבע פראבלעמען, הלואי מען זאל עס קענען מוציא זיין מכא אל הפועל, ס'וועט זיין א געוואלדיגע גרויסע תקנה.

שידוך איז א "תנאים", מען האט געמאכט תקנות, צו וואס דארף מען מאכן א עקסטערע "סעודת תנאים" און גיין אין א "זאל", יעדע תנאים מיט אלע צוגעהערן ארום און ארום (מיט אלע מתנות) קאסט א ערך פון צען טויזענט דאלאר, דאס איז נישט איבערגעטריבן, ס'איז דא מחמירים, ביי די קאסט עס אסאך מער ווי צען טויזענט דאלאר, האט מען איינגעפירט מען זאל ליינען דעם תנאים בשעת מען שליסט דעם שידוך. - מען האט עס אנגעהויבן צו בעטן און אויסלערנען דעם עולם וואס מען וויל, ס'איז דא אידן וואס ס'איז ביי זיי געווארן ווי א גזירה רעה, מען וויל צושטערן חלילה א אידישע שמחה, - ס'איז אבער דא וואס האבן עס יא אנגענומען, נאר זיי ווייסן נישט ווי אזוי מען גייט צו דעם צו.

ס'איז געווען א איד דער אייבערשטער האט איהם געהאלפן ער האט א שידוך געטון, און אז מ'מוז מאכן אינדערהיים, נו גייט מען מאכן "ווארט" און מען גייט מאכן א "תנאים", האט ער ארויסגעטראגן אלע מעבל פון שטוב, און באשטעלט קליינע רינדעכיגע טישלעך, ער האט געמאכט זיין שטוב זאל זיין ווי א קליינע זאל, אין די אלע זאכן וואס ס'איז געווען אין א זאל דאס האט ער אריינגעברענגט ביי זיך אין שטוב, ער האט זיך אפגעפלאגט אז מען זאל די שטוב אזוי צושטעלן, דאס האט איהם נאכדעם געקאסט כוחות צוריק צושטעלן פון די קליינע זאל צוריק צו מאכן א דירה, דעם אנדערן טאג קומט ער זיך אפרעדן אין ביהמ"ד ס'איז אזוי שווער ווען מען מאכט "תנאים" אין שטוב, ס'קאסט אזויפיל געלט און אזויפיל מירחא, מירחא דגופא מירחא דמונא.

אבער דער אמת איז, אז יעדע זאך אויב מען מאכט דאס מיט שכל האט עס א טעם און ס'טוט די ריכטיגע כוונה וואס מען וויל, טאמער שריפט מען דאס אליין ארויף, און דער יצה"ר וועט טרעפן וועגן ווי אזוי ביי יעדע זאך ארויפצושרויפן די הוצאות, נישט דאס איז דער מכון, דער מכון איז אז ווען מען מאכט א "ווארט" זאל מען דארט ליינען דעם "שטר התנאים", און מען זאל זיך פרייען מיט די שמחה, און נישט מיט אלע נארישע צוגעהערן וואס מען רעדט זיך איין ס'פעלט אויס.

איך וויל דערציילן א מעשה, איך האב עס געהערט, און איך האב איבערגעפרעגט דעם בעל העובדא, איך וועל איבערזאגן דעם נאמען, ר' בנציון ב"ר יחזקאל ווערצבערגער, ביי איהם איז געווען די מעשה, ער איז א חתן געווארן - שוין א

**אזא טייערע מתנה וואס איך האב איהם געגעבן קומט
ער מיר זאגן א יישר כח.**

און באמת אז מען טראכט אריין, שמחות האבן
אפגעקאסט גאנצע נעכט, פראבלעמען וואס ס'האט
געברענגט בגשמיות וברוחניות, ס'איז ענינים וואס איז נוגע
שלום בית, אומזיסטע הוצאות מיט בעבי סיטערס, ס'איז דא
ביטערע פראבלעמען וואס מען קען נישט זאגן, ס'איז דא די
"שומרי משמרת הקודש" אין יעדע געגנט וואס ווייסן ליידער
פון אסאך עגמת נפש און זאכן, וואס מען קען נישט רעדן אזוי
ברבים, ס'איז דא אין יעדע געגנט אידן וואס געבן אכטונג, די
קומען זאגן אז מען קען גארנישט זאגן וואסערע פראבלעמען
דאס האט געברענגט. - די נעכט וואס "בו תרמוש כל חיתו
יער", אלע מרעין בישין קריכן ארויס דעמאלטס פון די
לעכער, און זיי דרייען זיך ארום אין די גאסן, און זיי לאקערן
אויף אידישע נפשות, און ווי שפעטער די נאכט אלס מער
מסוכן איז דאס, און אז עלף אזיגער בענטשט מען, קומען די
קינדער און ערוואקסענע מיידלעך וואס גייען אויף א חתונה
אהיים עלף אזיגער. - עלטערן גייען שלאפן און א
ערוואקסענע מיידל איז נישט אינדערהיים! - קען מען דען גיין
שלאפן ווען א טאכטער איז נישט אינדערהיים שפעט
אויפדערנאכט, ליידער מען טוט עס, איר ווייסט וויפיל עגמת
נפש דאס ברענגט, ביי מענטשן וואס האבן נישט געקלערט אז
ביי זייערס א קינד קען עפעס פאסירן. - די תרופה צו דעם איז
צו ענדיגן פרי חתונות, אז דאס קינד קומט אהיים זאלן זיי וויסן
אז די עלטערן זענען נאך אויף, און ווארטן ווען זיי קומען
אהיים.

ס'איז דא א ווארט פון "חתם סופר" למען תזכור את יום
צאתך מארץ מצרים, זאגט דער חת"ס וואס מיינט זי"ם צאתך,
דער טאג. זאגט ער ווייל דער טאג פון יציאת מצרים איז די
התחלה, באנוצט זיך דער חתם סופר מיט א אויסדרוק -
התחלה חצי הכל - מען האט געמאכט ב"ה א גוטע התחלה,
איך האף מיטן אייבערשטענס הילף אויף כמה ענינים
טובים בעניני חתונות ווייטער צו גיין, און מען וועט אי"ה
אויפטון בסייעתא דשמיא אסאך, און אוודאי אויב דער
ציבור וועט מיטארבעטן, האפט מען אסאך אויפצוטון.

די אריבער הונדערט מחותנים, [איך רעד יעצט פון אנשי
שלומיען] זיי זענען די מתחילים, און הכל בתר רישא גריר, די
אלע טובות וואס ס'וועט ארויסקומען אין עתיד, אלע זכותים

פון אנשי שלומינו איז שוין געווען מער ווי פופציג
שידוכים אין די פאר וואכן וואס האבן אנגענומען די תקנות,
מען מאכט א חשבון די העכער פופציג שידוכים וואס איז
געווען, און צען טויזענט דאלאר א תנאים מיט די אלע
צוגעהערן ארום, איז א האלב מיליאן דאלאר איינגעשפארט
אידיש געלט. - און אז מען וועט רעכענען ביז נאך די חתונה
וואס מען וועט פאר זיי איינשפארן, הוצאות פון די חתונה וכו'
וכו', איז עס "אנדערטהאלבן מיליאן דאלאר" פון די הונדערט
מחותנים, און דאס איז חוץ אנדערע אידן פון אנדערע קהלות
וואס האבן געהערט אז ס'איז א גוטע זאך, און האבן זיך
פרייוויליג אנגעשלאסן, איז אסאך אסאך צענדליגע
טויזענטער דאלאר וואס מ'וואלט ווען אומזיסט אויסגעגעבן,
האט מען איינגעשפארט, און אלע זענען גליקליך און צופרידן,
ס'פעלט ב"ה קיינעם גארנישט, און ס'וועט זי אי"ה אין עתיד
אויך גארנישט פעלן, דער אייבערשטער זאל העלפן די שמחה
זאל זיין א שלימות'דיגע שמחה.

**די זעלבע וואס איז נוגע א צווייטע פרט, ווען מען זאל
בענטשן ביי א חתונה, מ'האט געזאגט אז 11:00 אזיגער
זאל מען בענטשן - ווי מ'האט דאס אויסגעפירט, אלע
מחותנים אלע קרובים, און אלע געסט וואס זענען געווען
ביי די שמחה, זענען געווען העכסט צופרידן, אזא דבר טוב
בגשמיות וברוחניות.**

מיט א פאר טאג צוריק קומט צו א איד צו מיר און ער
זאגט, אז ער וויל מיר באדאנקן פאר די מתנה וואס איך
האב איהם געגעבן, איך האב נישט פארשטאנען וואס ער
מיינט, און ער זאגט מיר אזא טייערע מתנה וואס איך האב
איהם געגעבן, און איך האב נישט געוואוסט וואס האב איך
איהם געגעבן, איך האב געקלערט אז אפשר פון "אבני
חסד" האט מען איהם אריינגעשיקט א טשעק, אפשר דאס
מיינט ער - זאגט ער מיר מ'האט געגעבן א מתנה טובה
פאר מיר און פאר מיינע אלע קינדער, איך האב נישט
פארשטאנען וואס ער מיינט, ביז ער זאגט ארויס ער
האט חתונה געמאכט, און מ'האט געבענטשט עלף
אזיגער, און ער איז געווען צייטליך יענע נאכט
אינדערהיים, ער האט זיך געקענט יענע נאכט אויסרוען,
און דעם אנדערן טאג איז ער געווען א מענטש, און זיינע
קינדער האבן געקענט גיין צו די שיעורים, און האבן
נישט דעם אנדערן טאג פארנאכלעסיגט די ארבעט, און

וועט זיין פאר זיי ווייל זיי האבן דאס געטון ווען ס'איז נאכנישט געווען אזוי פאפולער, און זיי האבן געהערט און האבן דאס אנגענומען, מ'האט מיר אז מיט די צייט וועט דאס ווערן איינגעפירט ביי כלל ישראל, און מען וועט צוריקקוקן און מען וועט זיך אליין וואונדערן, ווי אזוי האט מען געקענט אנדערש טון, ווי איז געווען די שכל, ווי אזוי האט מען געקענט אנדערש לעבן ווען ס'איז אזוי פשוט אזוי פיין און אזוי גוט.

ב"י די געלעגנהייט וויל איך טאקע ארויסהייבן לטובה, די בשורה וואס איך האב געהערט דא היינט, דא אין בארא פארק, ווי א חשובע משפחה האט מנדב געווען א מקום, ווי ס'וועט זיין פאר קלענערע שמחות - בר מצות און שבת שבע ברכות - אויף א נארמאלן און שיינעם אופן, נאר אויף א ביליגן

אופן, איינצושפארן פאר אידן געלט. דא אין בנין פון בית רחל וועט ווערן אויפגעשטעלט פיר שיינע קלענערע זאלן, מען וועט דאס איבערבויען מען וועט דאס אהערשטעלן, ס'וועט נעמען א פאר וואכן, ס'וועט זיין דא אין בארא פארק לשם ולתפארת, און ס'וועט זיין פאר אונזער קהלה א געוואלדיגע אויפטון, נישט נאר פאר אונזער קהלה נאר פאר גאנץ בארא פארק, ווייל איך שטעל מיך פאר אז נאך קהלות וועלן עס נאכטון, און מען וועט טוישן דעם סדר און אופן פון שמחות, ס'וועט זיין לתועלת הציבור.

וו"ל איך נאר וואונטשן דא, יהי רצון פאר די וואס מאכן די פעולות, און אלע אנדערע פעולות לטובה, שתשרה שכינה במעשה ידיכם.

דרשה בהיכל הישיבה הק' בקרית יואל יום ג' פר' תרומה תשס"ח בסעודת הילולא של מרן הקדושת יו"ט זי"ע

... **איך** וויל רעדן דא א פאר ווערטער צו די בחורים, מען ווייסט די פרשה וואס גייט יעצט, נישט נאר אין קרית יואל נאר אין די גאנצע שטאט, דאס איז דער ענין פון "חתונות תקנות", איך האב גערעדט אין שטאט און איך האב דערמאנט די בחורים שלא בפניהם, וויל איך יעצט רעדן צו די בחורים בפניהם, איך וויל דערמאנען לשבח, ס'איז געווען דא אין די ישיבה אסאך יארן א גרויסע יצה"ר פון בחורים צו גיין אויף חתונות, א געוואלדיגע יצה"ר, מ'האט זיך זייער געמוטשעט אויף דעם.

"עדע ואך האט זיך זיין זמן, ס'איז געקומען א זמן מ'האט גערעדט צו בחורים און זיי האבן מקבל געווען, זיי האבן פארשטאנען, מ'האט אנגעהויבן צו פאלגן, און ב"ה מ'פאלגט, בחורים בעלי דעת פארשטענדליך פאלגנאם ערליך און אפגעהיטן. די טובה וואס איז ארויסגעקומען פון דעם - געלויבט השי"ת - ס'איז נישטא ענוג ווערטער ארויסצוברענגן די מעלות פון תורה און חסידות און יראת שמים וואס דאס האט געברענגט פאר תלמידי הישיבה, געלויבט השי"ת פאר דעם.

נישט לאנג צוריק איז געווען א התעוררות וועגן טייערע שטריימלעך, בחורים דא אין די ישיבה זענען געווען פון די וואס האבן פרייוויליג אונטערגעשריבן - א גרויסע מספר פון בחורים - אז זיי זענען מוותר אויף די טייערע אויפגעשרויפטע

פרייזן, זיי זענען מסתפק במועט, ס'איז נישט קיין מוועט, נאר מיט א נארמאלן שטריימל וואס דארף נישט קאסען אזויפיל. - ס'האט געהאט זייער א גוטן אפקלאנג אין די גאנצע שטאט, און צו דעם האבן זיך צוגעשטעלט נאך בחורים פון אנדערע ישיבות, אבער די בחורים פון די ישיבה זענען געווען די ערשטע וואס זענען נתעורר געווארן צו דעם און זיי האבן געטוהן מעשים, ס'איז געווען א בחינה ממנו ילמדו וכן יעשו, אנדערע האבן דאס נאכגעטוהן ב"ה.

"עצט" ווען ס'איז געווארן א מדובר, מ'האט אנגעהויבן צו רעדן וועגן תקנות, זענען געווען די בחורים דא אין די ישיבה וואס האבן מדעת עצמם, אליינס פארשטאנען, די תועלת און נחיצות פון דעם ענין, און זיי האבן זיך צוזאמען גענומען און אונטערגעשריבן - הונדערטער בחורים - אז זיי זענען גרייט צו פאלגן די תקנות, מען האט מיר עס אריבערגעשיקט קיין פאלם ספרינגס.

איך וויל איך זאגן יעצט מקצת שבחו בפניו, איך האב געהאט זייער א גרויס הנאה, א שטארקן קורת רוח, איך האב געזען ערנסקייט, געזעצקייט, אחריות, מ'פארשטייט, בעלי דעת, פארשטיין דעם "שקר החן והבל היופי", פארשטייען אז די אלע נארישקייטן איז הבל הבלים. אחריות וואס מיינט א דאלאר פאר עלטערן, אחריות פאר עלטערן וואס פלאגן זיך פאר די געלט, דאס געלט פאלט

בחורים, איך האף אז דאס וועלן אויך חשובע בחורים פון אנדערע ישיבות נאכטוהן.

איך בין געווען די וואך אין שטאט, ס'איז געווען א מסיבה פאר איינע פון אונזערע ישיבות, ס'איז געווען דעם זידע ז"ל דער קדושת יו"ט יארצייט, אידן זענען געקומען מחזק זיין די ישיבה. ס'האט זיך אבער פארצויגן ווי ס'מאכט זיך אמאל, איך האב געזען ס'איז נאך עלף אזיגער, איך האב געדארפט זאגן תורה לכבוד די יומא דהילולא, האב איך בוחר געווען אין די ווערטער פון קדושת יו"ט (ה"ל) "כשם שמקבל שכר על הדרישה כך אקבל שכר על הפרישה", ס'איז די וואך פרשת תרומה, און ווען מ'קוקט אריין אין קדושת יו"ט זעהט מען, ער האט עס געזאגט מיט א פייער, ער האט געוואלט זאגן דברי הדרכה, האב איך אויך איינגען געהאט די הדרכה.

אבער איך וויל יעצט דא מעלדן פאר אלע אנדערע ישיבות, איך רעד צו בחורים און איך וועל איינזין האבן די בעלי בתים, אז מען מאכט א מסיבה פאר א ישיבה צו סיי וואסערע מסיבה ס'זאל נאר נישט זיין, דארף זיך עס עלף אזיגער ענדיגן, די אלע איינגעלאדנטע צו די מסיבה דארף מען נישט באשטראפן אז זיי זענען געקומען, און זיי אויפצוהאלטן שעות ארוכות, מ'דארף זעהן אז די מסיבה זאל זיך אנהייבן אין צייט, און ס'דארף זיך ענדיגן אין צייט, ווייל ס'איז דא א אנדערע טאג אויך, מען דארף אויפשטיין מארגן לעבדות הבורא.

איך פארשטיי אז א מסיבה מוצאי שבת איז שפעטער. - אבער אינדערוואכן מוז זיך עלף אזיגער ענדיגן יעדע מסיבה - און איך וועל א"ה זעהן עס נאכצוגיין, על כל פנים ווי איך וועל א"ה זיין, אז עלף אזיגער ביינאכט ענדיגט זיך א מסיבה.

נישט אראפ אזוי פון הימל, מען פלאגט זיך אסאך, יצא אדם לפעלו ולעבודתו עדי ערב, און דאס ווערט מקוים במלא מובן המלה, די עלטערן פלאגן זיך פאר די געלט, יעדער טאטע איז געטריי פאר זיין קינד, יעדער טאטע וויל אז זיין קינד זאל זיין גליקליך, און ווען ער איז בשמחה און ס'קומט א זמן פון א שידוך, וויל ער דעם קינד צופרידנשטעלן, ווייל ער ווייסט אז דאס איז דער זמן וואס מען האט געהאפט ווען מען האט אים מגדל געווען, דער אייבערשטער זאל העלפן אז מען זאל קענען טון מיט אים א גוטן שידוך.

און אז בחורים פארשטייען בשעת זייער שמחה די פלאג פון די עלטערן, ווי מ'פלאגט זיך אפ פאר פרנסה, און מ'שווינט אפ די עלטערן, און מ'שווינט אפ דעם צוקונפטיגן שווער אויך, דאס איז אן ערנסקייט פון בחורים און א באזעצקייט, ס'ווייזט אחריות, נישט סתם אויסגעבן געלט. ס'ווייזט אחריות אויף "געלד", און ס'ווייזט אויך אחריות אויף "צייט".

דאס אז מ'זאל ענדיגן א חתונה צייטליך, מ'זאל בענטשן 11:00 אזיגער, דאס איז שוין א אחריות אויף צייט פאר די משפחה, צייט פאר אלע איינגעלאדנטע געסט, צייט אויף די נאכט, מ'זאל קענען אויפשטיין אינדערפרי צייטליך, גיין צו די שיעורים צייטליך, גיין צו די ארבעט צייטליך, ס'קאסט נישט אזויפיל בעביסטרעס וכו' וואס ס'איז מסתעף, איינס ברענגט דאס צווייטע, ס'ליגט א געוואלדיגע ערנסקייט אין דעם.

און איך וויל אייך זאגן בחורים, ווער ס'הערט דאס, יעדער האט הנאה, און יעדער איינער שעפט נחת. - מ'זעהט אז בחורים וואס זענען זיך מייגע אויף תורה, בחורים וואס לערנען און פלאגן זיך אויף תורה, און זענען ערליך, דאס איז פירות פון לימוד התורה פון ערליכע

נערך ע"י הוועד להוצאת ספרי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ותשוח"ח להם

צדקת רבי מאיר בעל הנס

כולל עצי חיים

ב"ב

ארץ הקודש תובב"א

אלקא רמאיר עננו

ברכות בכפליים

באותות כבוד והוקרה, נברך בזאת השורה, ברכת מו"ט בשבח ושירה, אל מעלת כבוד האי גברא רבא, רב פעלים לתורה ולתעודה במסירות רבה, פאר מקדושים, מרבה צדקה וחסד לכל דורשים ומבקשים, משליך עצמו מנגד לבוא בעזרתנו, ובפרט מגדיל עשות בהתמסרותו העצומה לטובת כוללינו, שלא יחסר המזג מאתנו, כדרך אבותיו הק' רבותינו, כבוד שמו תפארתו, על ישראל הדרתו,

ב"ק הרב הגה"צ

רבי **שלו' אליעזר טייטלבוים שליט"א**

נשיא כוללינו הק'

לדגל שמחתו הכפולה, גילה אחר גילה, בעזר נורא עלילה,

בהולדת הבן ני"ו	ובהולדת הבת תחי'
אצל בנו החשוב הנודע בשערים,	אצל חתנו כבנו
סיני' וצוקר הרים,	ענף עץ אבו"ת, חו"ב
הרה"ג ר' סיני טייטלבוים שליט"א	הרה"ג ר' חנני' יו"ט ליפא טייטלבוים שליט"א

וזאת הברכה, מאלוקי המערכה, ששמחות אלו יהיה עוד שמחות רבות גוררת ברבי' והמשכה, ויזכה לראות ולרוות רב תענוג ונחת מהם ומכל המשפחה, וזכות מעשיו הכבירים למען הפרט והכלל, ילווה אותו ברכה והצלחה על כל צעד ושעל, ואלקא דמאיר יענהו בכל משאלות לבו לטובה, בשכר פעולותיו הטובים למען עניי ארה"ק, וינהל את כוללינו הק' מתוך הרחבת הדעת דקדושה, וזכות קיום רצון קדשו של אביו רביה"ק זי"ע יגן בעדו להתברך בכל מילי דמיטב.

המברכים למען שמו ביקרא דאורייתא

רבנן ותלמידיהון

הנהלת הכולל

קדרן פער וויסנאסן "ברך משה" דהספדי סאטמאר

ע"ש כ"ק רבינו הקוה"ט מרן משה בן הגה"ק רבי חיים צבי זיעוועכי"א

קרית יואל - בני ברק

המטרה: להמציא הלוואות גדולות בתשלומים נוחים ביותר לאנ"ש שהגיע זמן כלולות בניהם בשעתו"מ

"ברכת מזל טוב"

הננו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנ"ש החשובים כל אחד בשמו יבורך

הרה"ח יצחק אייזיק ווייס שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' יהושע ווייס שליט"א

***

הרה"ח דוד שלאמאזויטש שליט"א

לנישואי צאצאיהם ביום שלישי באולמי ארמונות חן

הרב ר' נפתלי צבי ראטשילד שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' דוד מנשה ראטשילד שליט"א

ולחותנו הרה"ח ר' ישראל אלעזר טאבאק שליט"א

לחכנס בנו הב' יודא נ"ו לעול התורה והמצוות

הר"ר יחזקאל לויב דייטל הי"ו

ולאביו הרה"ח ר' שמואל זאב דייטל שליט"א

ולחותנו הרה"ח ר' עזריאל שווארץ שליט"א

להולדת בתו - נכדתם קידושא רבא בבית מדרשינו בשיכון

קרו

"נפש חי'ה"

ע"ש הרבנות הצדיקות
מרת חי' מייזליש ע"ה
בת מרן רבינו משה ז"ע
נלב"ע חי' שבט תשנ"ג
☆ ☆ ☆

קרו

"חסדי מנחם משה"

ע"ש
ר' מנחם משה גאנץ
ז"ל
ב"ר דוב ז"ל
נלב"ע י"ג מנחם אב תשנ"ב
☆ ☆ ☆

קרו

"תהלה לדוד"

ע"ש ר' משה דוד
מעלער ז"ל
ב"ר יחזקאל משה ז"ל
נלב"ע י"א תשרי תשנ"ח
☆ ☆ ☆

קרו

"אב"ן ישראל"

ע"ש ר' אברהם נתן
בערנאט ז"ל
ב"ר ישראל ז"ל
נלב"ע מ"ו חשוון תשל"ז
☆ ☆ ☆

קרו

"ציון לנפש חיה"

ע"ש ר' בן ציון בנעט
ז"ל
ב"ר ישראל צבי ז"ל
נלב"ע מ' שבט תשנ"ג
וונתנו מרת חי'ה ע"ה
ב"ר יהושע ז"ל
נלב"ע י"א סיון תשנ"ה
☆ ☆ ☆

קרו

"חסדי בא"ר"

ע"ש ר' אלכסנדר
בנעט ז"ל
ב"ר עזרא ז"ל
נלב"ע כ"ג ניסן תשנ"ו
וונתנו מרת רייזל ע"ה
ב"ר אפרים ז"ל שבעין
נלב"ע ה' טבת תשנ"א
☆ ☆ ☆

קרו

"ממכון שבתו

השניח"

קרו

"חסדי שלמה זלמן"

ע"ש ר' שלמה זלמן ז"ל
בן ר' מרדכי וורנבערגער ז"ל
נלב"ע ח' כסלו תשס"ב
☆ ☆ ☆

קרו

"חסדי ישראל יעקב"

ע"ש ר'
ישראל יעקב אייזנבערגער ז"ל
נלב"ע מ"ו אייר תשנ"ז
ואביו ר' נתן נטע ב"ר מנחם
מענדל ז"ל מ"ו סיון תשנ"ה
ואמו מרת דינה ע"ה
ב"ר יעקב ישראל הלוי ז"ל
נלב"ע כ"ט תמוז תשנ"ג
☆ ☆ ☆

קרו

"חסדי שמואל וחנה"

ע"ש
ר' שמואל זאב לעווי ז"ל
ב"ר יעקב דוב ז"ל
נלב"ע ג' תשרי תשנ"ח
וונתנו מרת חנה ע"ה
ב"ר חיים משה ז"ל
נלב"ע י"ב חשוון תשל"ז
☆ ☆ ☆

קרו

"אנש"ו חי'ה"

ע"ש
ר' אביגדור פרידמאן ז"ל
ב"ר נחמי' ז"ל
נלב"ע ו' שבט תש"ג
וונתנו מרת חנה לאה ע"ה
ב"ר יעקב פרידמאן מבי"ח ז"ל
נלב"ע ב' אלול תשנ"ג
☆ ☆ ☆

קרו

"צבי"א מרדכי"

ע"ש ר'
צבי אלימלך געלבמאן ז"ל
ב"ר אברהם ז"ל
נלב"ע ד' אלול תשנ"ט
וונתנו מרת בריינדל ע"ה
בת ר' מרדכי מנחם ז"ל
נלב"ע כ"ה תמוז תשנ"ט
☆ ☆ ☆

קרו

"אפרון נמט' לר' שמעון"

ע"ש ר' שמעון דאסקאל ז"ל
בן ר' שניאור זלמן ז"ל
נלב"ע ז' מנחם אב תשנ"ח
☆ ☆ ☆

קרו

"זכרון חיים צבי"

ע"ש ר' חיים צבי שווארץ ז"ל
ב"ר חזקי' איתמר טובי' ז"ל
נלב"ע י"ג כסלו תשנ"ה